

ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
เขตการศึกษา 7

ปริญญานิพนธ์
ของ
นิวัฒน์ กัลยพฤษ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อุตุพรต ๒๓ พระโขนง กรุงเทพฯ ๒ - โทร ๓๘๒๑๖๗๖ ๓๐๑๕๐๕๐

24 ส.ย. 2523

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2522

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
เขตการศึกษา 7

บทคัดย่อ
ของ
นิวัฒน์ กัลยพฤษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ตุลาคม 2522

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะการแจจของ ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดัับคุมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดัับคุมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าที่กำลังเรียนอยู่ในปีการศึกษา 2521 จำนวน 982 คน และนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ระดัับคุมศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในปีการศึกษา 2521 จำนวน 3,556 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่แบบสอบถามความต้องการศึกษาในระดัับคุมศึกษาและแบบสอบถาม การได้โอกาสศึกษาในระดัับคุมศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ัศราส่วนร้อยละและการทดสอบ ความแตกต่างของสัคส่วนโดยใช้ $Z - test$

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนต้องการศึกษาร้อยละ 65.48 และไม่ต้องการศึกษา ร้อยละ 34.52 นักเรียนหญิงต้องการศึกษาและได้โอกาสศึกษามากกว่านักเรียนชาย นักเรียน ชั้น ม.ศ.5 ต้องการศึกษาและได้โอกาสศึกษามากกว่านักเรียนชั้น ป.กศ. และ ป.วช... นักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดาเป็นเกษตรกร ประมง ต้องการศึกษาและได้โอกาสศึกษาสูง นักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษาและได้โอกาสศึกษาต่ำ นักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดามีการศึกษาระดัับ ป.4 ต้องการศึกษาและได้โอกาสศึกษาสูง นักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดาปีการศึกษาระดัับปริญญาตรีและสูงกว่า ต้องการศึกษาและได้โอกาส ศึกษาต่ำ นักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดามีรายได้เกินละ 500-1,000 บาทและ 1,001- 2,000 บาท ต้องการศึกษาและได้โอกาสศึกษาสูง นักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดามีรายได้ เกินละ 5,001-7,000 บาทและมากกว่า 7,000 บาท ต้องการศึกษาและได้โอกาส ศึกษาต่ำ สาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษามากได้แก่สังคมศาสตร์ แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ แต่ได้โอกาสศึกษาน้อย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์นักเรียนต้องการศึกษาน้อยแต่ได้โอกาสศึกษามาก โอกาสในการหางานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาสูงสุด ส่วนเพื่อนฝูงและครูอาจารย์เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการและการได้โอกาสศึกษาต่ำสุด และรองลงมาตามลำดับ

THE DEMAND FOR AND THE ACCESS TO HIGHER EDUCATION IN
EDUCATIONAL REGION 7

AN ABSTRACT

BY

NIWAT KANLAYAPRUK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
October 1979

The purpose of this research was to study and compare the characteristic distribution of the demand for and the access to higher education of the Mathayom Suksa 5 students or the equivalence and the first year college students in the Educational Region 7 . The subjects were 982 Mathayom Suksa 5 students or the equivalence and 3,556 first year college students studying during the academic year of 1978. The Demand for Higher Education Questionnaire and the Access to Higher Education Questionnaire were developed as an instrument. Percentage and Z-test were applied for data analysis.

The finding indicated that 65.48 percent of students demanded for higher education and 34.52 did not. Female students demanded for and could access to higher education more than male students. Mathayom Suksa 5 students demanded for and could access to higher education more than the certificate students in education and vocation students. The demand for and the access to higher education of the students whose fathers and/or mothers were agriculturists-fishers were high, but they were low for the students whose fathers and/or mothers were state enterprise personnel. The demand for and the access to higher education of students whose fathers and/or mothers were Pratom 4 were high, but the demand for and the access to higher education of students whose fathers and/or mothers graduated with the bachelor and higher degrees were low. The demand for and the access to higher education of students whose fathers and/or mothers' income were ₪ 500-1,000 and ₪ 1,001-2,000 per month were high, but the demand for and the access to higher education of students whose fathers

and/or mothers' income from ₦ 5,001 and up per month were low. Students' demand for studying in the field of social science, medical and nursing science were in great number but they could access less. The students' demand for teacher education was less, but they could access more. An opportunity to acquire a job was the highest influential factor of the demand for and the access to higher education. Peergroups and teachers were the lowest influential factors of the demand for and the access to higher education.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

.....ประธาน
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สิ้นศิริ ประธานกรรมการ และ ดร.ทินกร นกศรี กรรมการ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและ แนะนำตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง ผู้เขียน ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่าย บางส่วนในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร ดร.เจอราลด์ ฟูราย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมสรร วงษ์บุญน้อย ที่กรุณาให้คำปรึกษาและ แนะนำอย่างใกล้ชิด

ขอขอบคุณ อาจารย์บุญเยี่ยม หุ่นสะกี คุณเคธา ศรีพิพัฒน์กุล คุณไพฑูรย์ กฤษณ์เพชร คุณสายาวุธ บุญคง คุณเกี๊ยะ สืบกระหันธุ์ คุณประกิจ จันทะเคียน คุณณวีวรรณ สุคันธเมศวร์ และเพื่อนนิสิตที่วิจัยร่วมโครงการเดียวกันทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ในท้ายที่สุดนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิคมารคา ผู้เป็นปณฺธุมาจารย์และเป็นผู้สนับสนุน การศึกษาของบุตรจนสุดความสามารถของท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นิวัฒน์ กัลยพฤษ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
ตัวแปรที่ศึกษา	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
เอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	12
เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	17
เอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการได้โอกาสศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	19
เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการได้โอกาสศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	24
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	27
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	31
การรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	33

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ตอนที่ 1 ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนจำแนกตามลักษณะสถานภาพ โดยพิจารณา จากสัดส่วนภายในกลุ่มของแต่ละตัวแปรและปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	36
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยใช้การทดสอบ ความแตกต่างของสัดส่วน	47
ตอนที่ 3 การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ของนักศึกษาจำแนกตามลักษณะสถานภาพ โดยพิจารณา จากผลรวมของแต่ละตัวแปรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	60
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักศึกษา ที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณา จากผลรวมของแต่ละตัวแปรกับเกณฑ์ลักษณะ สถานภาพของประชากร	71
ตอนที่ 5 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาส ศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากผลรวมของ แต่ละตัวแปรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับปัจจัยที่	

มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาส

ศึกษาในระดับอุดมศึกษา	77
๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	87
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	87
กลุ่มตัวอย่าง	87
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	87
การวิเคราะห์ข้อมูล	88
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
การอภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	104
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	106
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	114

บัญชีตาราง

การวาง	หน้า
1 จำนวนร้อยละของประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้สมัครเข้า สถาบันอุดมศึกษาและผู้สอบได้ ปีการศึกษา 2517-2518 จำแนกตามภาคพัฒนา	2
2 แสดงรายชื่อของสถานศึกษาและจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา	28
3 แสดงรายชื่อสถานศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา	29
4 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาและไม่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	36
5 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ	36
6 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามหลักสูตร	37
7 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา	38
8 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา	39
9 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา	40
10 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	41
11 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของบิดา	42

12	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา	43
13	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา	44
14	จำนวนและคำร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของสถาบันที่ต้องการศึกษา	45
15	จำนวนและคำร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขา วิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา	46
16	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ	47
17	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของหลักสูตร	48
18	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา	49
19	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา	51
20	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา	53
21	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	55
22	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา	56
23	เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา	58

24	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ	60
25	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามหลักสูตร	61
26	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา	62
27	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา	63
28	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา	64
29	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	65
30	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา	66
31	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา	67
32	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษา	68
33	จำนวนและคำร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามสถานที่ที่ได้โอกาสศึกษา	69
34	จำนวนและคำร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา ที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา	70
35	เปรียบเทียบคำร้อยละเพศของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับ อุดมศึกษากับเกณฑ์เพศของประชากรในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปี	71

36	เปรียบเทียบการร้อยละของบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา ในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์อาชีพของประชากรชายในภาคเหนือ ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป	72
37	เปรียบเทียบการร้อยละของมารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา ในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์อาชีพของประชากรหญิงในภาคเหนือ ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป	73
38	เปรียบเทียบการร้อยละระดับการศึกษาของบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาส ศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์ระดับการศึกษาของประชากรชาย ในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป	74
39	เปรียบเทียบการร้อยละระดับการศึกษาของมารดาของนักศึกษาที่ได้ โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์ระดับการศึกษาของประชากร หญิงในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป	75
40	เปรียบเทียบการร้อยละรายได้ต่อเดือนของบิดาและมารดานักศึกษา ที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์รายได้ต่อเดือน ของประชากรในภาคเหนือ	76
41	เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ ...	77
42	เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม หลักสูตร	78
43	เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา กับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตาม อาชีพของบิดา	79

44	เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา	80
45	เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา	81
46	เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	82
47	เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา	83
48	เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา	84
49	เปรียบเทียบการร้อยละของสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับสาขาวิชาที่นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา	85
50	เปรียบเทียบการร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา	86

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในระยะเวลา 15 ปีที่ผ่านมา กล่าวได้ว่าประเทศไทยได้ก้าวสู่ยุคของการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ อย่างแท้จริง ตลอดระยะเวลาดังกล่าวการพัฒนาการศึกษาของประเทศได้กระทำควบคู่ไปกับการพัฒนาสาขาอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศไม่ว่าทางด้านเศรษฐกิจหรือสังคมจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ย่อมอาศัยพื้นฐานความรู้ของพลเมืองซึ่งเป็นมูลฉิคและมูลวิโรคที่สำคัญ (สิปปนนท์ เกตุทัต 2520 : คำนำ) เมื่อเป็นเช่นนี้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจึงควรเริ่มต้นด้วยการพัฒนากำลังคน และการจะพัฒนากำลังคนได้อย่างเหมาะสมนั้นต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด (พจน์ สารสิน 2509 : 19)

ธารง บัวศรี (ธารง บัวศรี 2512 : 4) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการด้านกำลังคนไว้ว่า " การจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศในด้านกำลังคนนั้น ผู้วางแผนการศึกษาต้องพึงเล็งถึงการผลิตกำลังคนทั้งในระดับกลางและในระดับสูง " การผลิตกำลังคนในระดับสูงเป็นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาโดยตรง เพราะสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการสอนวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2517 : 1)

การผลิตกำลังคนในระดับสูงมีปัญหาลหลายประการ ปัญหาที่สำคัญก็คือ การศึกษาในระดับนี้เป็นที่มุ่งหวังของผู้สำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเทียบเท่าเป็นส่วนใหญ่ แต่สถาบันอุดมศึกษามีข้อจำกัดอยู่ที่ว่าไม่สามารถรับนักเรียนได้เกินกำลังที่จะให้การศึกษอบรมแก่นักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน เช่น ขนาดของสถาบัน ห้องเรียน ห้องทดลอง จำนวนอาจารย์และเจ้าหน้าที่ งบประมาณค่าใช้จ่าย สิ่งเหล่านี้เป็นข้อจำกัดที่จะรับนักเรียนทุกคนได้ ดังนั้นจึงต้องมีการสอบคัดเลือกนักเรียนที่มีสติปัญญาสูง เข้าไปเรียน (คณะกรรมการวางแผนการศึกษา 2510 : 2-3)

จากรายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2517-2518 มีจำนวนผู้สมัครทั้งสิ้น 44,182 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ไม่มีสิทธิ์สอบ (สอบตกชั้น ม.ศ.5) จำนวน 2,450 คน คิดเป็นร้อยละ 5.54 เป็นผู้สอบคัดเลือกไม่ได้ 31,139 คน คิดเป็นร้อยละ 70.48 และเป็นผู้สอบคัดเลือกได้ 10,593 คน คิดเป็นร้อยละ 23.98 (ทบวงมหาวิทยาลัย 2519 : 12) จากรายงานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีผู้ที่ได้โอกาสศึกษาน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษา และถ้าจะพิจารณาจากจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้สมัครสอบและผู้สอบได้ทั้งหมด โดยเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั่วประเทศ จะพบความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษา ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้สมัครเข้าสถาบันอุดมศึกษาและผู้สอบได้ ปีการศึกษา 2517-2518 จำแนกตามภาคพัฒนา

ภาค	ประชากร	นักเรียนมัธยม	ผู้สมัครเข้าเรียน	ผู้สอบได้
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
ตะวันออกเฉียงเหนือ	34	8	5	3
เหนือ	21	11	7	6
ใต้	12	7	6	5
กลาง	8	8	5	3
ตะวันออก	7	3	4	3
ตะวันตก	8	4	3	3
กรุงเทพมหานคร	10	59	70	77
รวม	100	100	100	100

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สรุปรายงานการวิจัยระบบอุดมศึกษา
แห่งประเทศไทย ม.ป.ป. : 16

จากตาราง 1 เมื่อพิจารณาจากจำนวนประชากร ผู้สมัครเข้าสถาบันอุดมศึกษา และผู้สอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาได้ โดยแยกตามภาคพัฒนา จะเห็นความเหลื่อมล้ำใน โอกาสทางการศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในส่วนภูมิภาคกับนักเรียนที่มีภูมิลำเนาใน กรุงเทพมหานครอย่างชัดเจนคือนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในส่วนภูมิภาคสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาได้ ร้อยละ 23 ในขณะที่นักเรียนที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานครสอบเข้าได้ถึงร้อยละ 77 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. :15)

ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะพยายามให้โอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยพยายาม เปิดโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคให้มากยิ่งขึ้น แต่ปัญหาและอุปสรรคเช่น การขาดกำลังคนและทุนทรัพย์ในการจัดการศึกษา ความยากจนของประชาชน ย่อมทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษา (กรมวิชาการ ม.ป.ป. : 6) จะเห็นได้จากผู้มีโอกาสได้รับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดีและอยู่ใน กว้เมือง ผู้ที่มีฐานะยากจนและอยู่ในชนบทจะมีโอกาสก็เพียงการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น เพราะสถานศึกษาชั้นสูงมักตั้งอยู่ในตัวเมืองหรือในส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ (คณะกรรมการ ปฏิรูปการศึกษา 2518 : 249) นอกจากนั้นความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษา ยังเกิดจากความแตกต่างในด้านคุณภาพของการศึกษาระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในชนบทกับ โรงเรียนที่อยู่ในตัวเมืองและระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในต่างจังหวัดกับโรงเรียนที่อยู่ใน กรุงเทพมหานครอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 10-11)

จากรายงานการสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2517-2518 ใน ตาราง 1 ปรากฏว่า ในภาคเหนือซึ่งประกอบด้วยประชากรร้อยละ 21 ของ ประเทศ มีนักเรียนมัธยมศึกษาร้อยละ 11 มีผู้สมัครเข้าสถาบันอุดมศึกษาร้อยละ 7 มีผู้สอบเข้าได้เพียงร้อยละ 6 ของประเทศ และเมื่อเปรียบเทียบกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประชากรร้อยละ 10 ของประเทศ มีนักเรียนมัธยมศึกษาร้อยละ 59 มีผู้สมัคร เข้าสถาบันอุดมศึกษาร้อยละ 70 แต่มีผู้สอบเข้าได้ถึงร้อยละ 77 ของประเทศ ทำให้เห็นความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน

ภาคเหนือกับนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 15) และเมื่อพิจารณาจำนวนประชากรในเขตการศึกษา 7 เปรียบเทียบกับกรุงเทพมหานคร จะพบว่ามีประชากรใกล้เคียงกันคือ เขตการศึกษา 7 มีประชากร 4,509,716 คน กรุงเทพมหานครมีประชากร 4,742,774 คน (กรมการปกครอง 2521 : 1-35) แต่เมื่อพิจารณาจำนวนสถาบันอุดมศึกษา จะพบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานครคือ จากจำนวนสถาบันอุดมศึกษาของประเทศทั้งหมด 228 แห่ง จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพมหานครเสีย 72 แห่ง แต่อยู่ในเขตการศึกษา 7 เพียง 18 แห่งเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 284)

จากความเหลื่อมล้ำในโอกาสทางการศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือกับนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และการที่สถาบันอุดมศึกษายังไม่กระจายไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศเช่นนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อความต้องการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนและนักศึกษาได้ ด้วยเหตุนี้จึงต้องการศึกษาเรื่องความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษายิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะการแจกแจงของความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือ เทียบเท่าและนักศึกษาระดับปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7 ว่ามีลักษณะอย่างไรและมีความสอดคล้องกันเพียงใด

ความมุ่งหมายเฉพาะ

การศึกษาเรื่องความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการกระจายลักษณะสถานภาพของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า ในเขตการศึกษา 7 ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าในเขตการศึกษา 7 ตามลักษณะสถานภาพที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนในเขตการศึกษา 7

การศึกษาเรื่องการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการกระจายลักษณะสถานภาพของนักศึกษาปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตการศึกษา 7
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษา ที่ได้โอกาสศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตการศึกษา 7

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยเรื่องความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 7 แสดงให้เห็นภาพรวมของความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษาใช้เป็นดัชนีประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายวางแผนและจัดการศึกษา เพื่อให้สภาพการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการศึกษาและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เช่น การกำหนดนโยบายการรับเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา การกระจายสถาบันอุดมศึกษา การเพิ่มหรือลดสาขาวิชาในสถาบันอุดมศึกษา การจัดสรรทุนการศึกษา การกำหนดจำนวนเพื่อรับเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังใช้ประกอบการแนะแนวการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้กระทำกับกลุ่มประชากรในเขตการศึกษา 7 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัยและอุตรดิตถ์ซึ่งได้แก่

1. ประชากรเพื่อศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ

1.1 นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ม.ศ.5 ปีการศึกษา 2521 ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 7

1.2 นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ป.วช. ปีการศึกษา 2521 ในโรงเรียน สังกัดกรมอาชีวศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาและโรงเรียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษา 7

1.3 นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ป.กศ.ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยครู ในเขตการศึกษา 7

2. ประชากรเพื่อศึกษาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ

2.1 นิสิตที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2521 มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก

2.2 นักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ป.กศ.สูงปีที่ 1 ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยครูและวิทยาลัยพลศึกษา ในเขตการศึกษา 7

2.3 นักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ป.วช. ปีที่ 1 ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 7

2.4 นักศึกษาที่กำลังเรียนในชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2521 ในวิทยาลัย พยานาถ ในเขตการศึกษา 7

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาความต้องการศึกษาเป็นนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในเขตการศึกษา 7 เป็นส่วนใหญ่ ส่วนกลุ่มประชากรที่ศึกษาการได้โอกาสศึกษาเป็นนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาเขตการศึกษา 7 ซึ่งอาจมีภูมิลำเนาในเขตการศึกษาอื่น

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1. ตัวแปรต้น

- 1.1 เพศ
 - 1.2 ประเภทของหลักสูตร
 - 1.3 อาชีพของบิดาและมารดา
 - 1.4 รายได้ของบิดาและมารดา
 - 1.5 ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา
 - 1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษา
2. ทัวแปรตาม
- 2.1 ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
- ทัวแปรที่ใช้ศึกษาเรื่องการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1. เพศ
2. ประเภทของหลักสูตรที่จบการศึกษา
3. อาชีพของบิดาและมารดา
4. รายได้ของบิดาและมารดา
5. ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา
6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า ในปีการศึกษา 2521 มีส่วนการกระจายตามลักษณะสถานภาพคล้ายคลึงกับสัดส่วนในปีการศึกษา 2520

2. สัดส่วนของประชากรตามลักษณะสถานภาพในปี 2521 มีลักษณะคล้ายคลึงกับสัดส่วนของประชากรที่ปรากฏจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการศึกษา หมายถึง ความประสงค์ที่จะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า ในเขตการศึกษา 7 โดย

พิจารณาจากความถี่ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2. การได้โอกาสศึกษา หมายถึง การได้ศึกษาชั้นปีที่ 1 ในระดับอุดมศึกษาของสถานศึกษาในเขตการศึกษา 7 โดยพิจารณาจากความถี่ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

3. นักเรียน หมายถึง บุคคลที่กำลังเรียนอยู่ในชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าปีการศึกษา 2521 ในเขตการศึกษา 7

4. นักศึกษา หมายถึง บุคคลที่กำลังเรียนชั้นปีที่ 1 ในระดับอุดมศึกษาปีการศึกษา 2521 ของสถานศึกษาในเขตการศึกษา 7

5. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.)

6. ปัจจัยที่มีอิทธิพล หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาเกี่ยวกับความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา อันได้แก่ บิดา มารดา เพื่อนฝูง ครูอาจารย์ ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ ความยากง่ายในการเรียน จำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าสาขาวิชานั้นและโอกาสในการหางาน

7. ม.ศ.5 หมายถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

8. ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า หมายถึง ชั้นสูงสุดของหลักสูตรมัธยมศึกษา ได้แก่ ม.ศ.5 ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ป.กศ.ปีที่ 2 ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ป.วช. ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

9. ระดับอุดมศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่จัดตั้งจากชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า

10. สถาบันอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7 หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในเขตการศึกษา 7 จำแนกเป็น 2 ประเภทได้แก่

10.1 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก

10.2 วิทยาลัย คือ

- 10.2.1 วิทยาลัยครูกำแพงเพชร
- 10.2.2 วิทยาลัยครูนครสวรรค์
- 10.2.3 วิทยาลัยครูพินิจสงคราม
- 10.2.4 วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์
- 10.2.5 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
- 10.2.6 วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุโขทัย
- 10.2.7 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรม

พินิจโลก วิทยาเขตเกษตรพินิจโลก

- 10.2.8 วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคตาก

วิทยาเขตเทคนิคตาก

- 10.2.9 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาเขต 1
- 10.2.10 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาเขต 2
- 10.2.11 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพินิจโลก วิทยาเขต 1
- 10.2.12 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพินิจโลก วิทยาเขต 2
- 10.2.13 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพินิจโลก วิทยาเขต 3
- 10.2.14 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย วิทยาเขต 1
- 10.2.15 วิทยาลัยพยาบาลพระพิทักษ์ราช
- 10.2.16 วิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์

11. ชั้นปีที่ 1 ในระดับอุดมศึกษา หมายถึง ชั้นต้นสุดของหลักสูตรระดับ

อุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ได้แก่

- 11.1 ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพินิจโลก
- 11.2 ชั้น ป.กศ.ชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยครูและวิทยาลัยพลศึกษา
- 11.3 ชั้น ป.วส.ปีที่ 1 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคโนโลยี

และอาชีวศึกษา

- 11.4 ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาล

12. เขตการศึกษา 7 ได้แก่ จังหวัด กว๋างเฟืองเพชร์ ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัยและอุตรดิตถ์

13. สถานภาพ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ติดตัวมา และที่ได้จากภาวะแวดล้อมทางบ้านครอบครัว สังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ ประเภทของหลักสูตรที่จบการศึกษา อาชีพของบิดาและมารดา รายได้ของบิดาและมารดาและระดับการศึกษาของบิดาและมารดา

14. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาที่นักเรียนกำลังเรียนและ นักศึกษาได้สำเร็จทางหลักสูตร ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า

15. อาชีพของบิดาและมารดา หมายถึง ลักษณะการประกอบอาชีพของบิดา และมารดาโดยแบ่งออกเป็น

15.1 รับราชการหรือข้าราชการบำนาญ

15.2 พนักงานรัฐวิสาหกิจ

15.3 พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน

15.4 เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว

15.5 เกษตรกร กสิกร ประมง

15.6 ทำงานบ้าน

16. รายได้ของบิดาและมารดา หมายถึง รายได้ต่อเนื่องของบิดาและรายได้ ต่อเนื่องของมารดา โดยแบ่งออกเป็น

16.1 ไม่มีรายได้

16.2 รายได้ต่ำกว่า 500 บาท

16.3 รายได้ตั้งแต่ 500-1,000 บาท

16.4 รายได้ตั้งแต่ 1,001-2,000 บาท

16.5 รายได้ตั้งแต่ 2,001-3,000 บาท

16.6 รายได้ตั้งแต่ 3,001-5,000 บาท

16.7 รายได้ตั้งแต่ 5,001-7,000 บาท

16.8 รายได้มากกว่า 7,000 บาท

17. ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุด
 ของบิดาและมารดา โดยแบ่งออกเป็น
- 17.1 ต่ำกว่า ป.4
 - 17.2 ป.4
 - 17.3 ป.7 หรือ ม.3 เกิม
 - 17.4 ม.ศ.3 หรือ ม.6 เกิม
 - 17.5 ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เกิม
 - 17.6 อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า
 - 17.7 ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า
 - 17.8 สูงกว่าปริญญาตรี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อคือ

1. เอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา
3. เอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
4. เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการได้โอกาสศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา

1. เอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

นาฏเฉลียว สุมวงศ์ (นาฏเฉลียว สุมวงศ์ 2510 : 35) กล่าวว่า
" ความต้องการของวัยรุ่นที่นอกเหนือจากการเรียนเพื่อให้มีความรู้ระดับตน ให้ชื่อว่าเป็น
ผู้มีการศึกษาและวัฒนธรรมแล้ว เด็กวัยรุ่นยังมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะความรู้และ
ทัศนคติเพื่อช่วยในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมและเป็นผู้ผลิตที่ดีมีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ
ของชาติ แต่หลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญไม่สามารถช่วยให้เด็กประกอบ
อาชีพได้ หลักสูตรดังกล่าวเป็นเพียงโครงการหรือเตรียมเด็กเข้าสู่มหาวิทยาลัย สำหรับการ
เตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ เด็กจะเริ่มคิดถึงการประกอบอาชีพในระยะกลางวัยรุ่น
ก็ระหว่างอายุ 14-15 ปี "

เกี่ยวกับความต้องการที่จะศึกษาในชั้นที่ใช้เป็นอาชีพนั้น วัฒนา กรกว่างและ
สถาพร พันธุ์ดี (วัฒนา กรกว่างและสถาพร พันธุ์ดี 2502 : 3-11) ได้สำรวจ
ความต้องการศึกษาในอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง อาชีพที่ต้องการใน
อนาคต ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต้องการเรียนแพทย์มากที่สุด นักเรียนชาย
ต้องการศึกษาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์รองลงมา ส่วนนักเรียนหญิงต้องการศึกษาทางวิชา

ครู พยาบาลและบัญชีรองลงมาตามลำดับ

สำหรับความต้องการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เทอศศักดิ์ รัตนมณี (เทอศศักดิ์ รัตนมณี 2507 : 54) ได้ศึกษาความต้องการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มประชากรของการศึกษารั้งนี้ เป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สายสามัญในโรงเรียนรัฐบาล 2 โรงเรียนและโรงเรียนราษฎร์ 2 โรงเรียนในปี 2507 ผลปรากฏว่าสถาบันอุดมศึกษาที่นักเรียนชายและหญิงเลือกเรียนมากที่สุดคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีจำนวนร้อยละ 37.13 ส่วนวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษา นักเรียนชายแผนกวิทยาศาสตร์ต้องการเรียนวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด ส่วนแผนกศิลปะนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต้องการเรียนครุศาสตร์มากที่สุด นักเรียนชายต้องการเรียนครุร้อยละ 41.67 นักเรียนหญิงเลือกเรียนครุร้อยละ 45.00 นักเรียนชายแผนกวิทยาศาสตร์เลือกเรียนเภสัชศาสตร์น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 2.50 นักเรียนหญิงเลือกเรียนเกษตรศาสตร์น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.90 นักเรียนแผนกศิลปะทั้งชายและหญิงเลือกเรียนเกษตรศาสตร์น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.33 และ 2.50 ตามลำดับ

ในปีต่อมา สมทรง สิตด้ายัน (สมทรง สิตด้ายัน 2508 : 60) ได้ศึกษาความต้องการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ต่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 452 คน ในจังหวัดพระนคร ผลการศึกษพบว่า สถาบันที่นักเรียนต้องการศึกษาเป็นอันดับแรกได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันดับสองได้แก่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อันดับสามได้แก่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ สำหรับวิชาที่นักเรียนสนใจมากที่สุดคือวิชาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 16.81 ของนักเรียนทั้งหมด รองลงมาคือวิชาชีพศึกษาคิดเป็นร้อยละ 12.38 ของนักเรียนทั้งหมด อันดับสามได้แก่วิชาชีพแพทยศาสตร์คิดเป็นร้อยละ 11.50 ของนักเรียนทั้งหมด สาขาวิชาที่นักเรียนสนใจรองลงมาจากแพทยศาสตร์คือเภสัชศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 6.85 และ 6.41 ตามลำดับ

ในปี 2509 ชูถิ่น จุลทรัพย์ (ชูถิ่น จุลทรัพย์ 2509 : 61) ได้สำรวจ

ความต้องการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแผนกวิทยาศาสตร์ ในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา จำนวน 215 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชายสนใจเรียน
วิทยาศาสตร์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20.56 รองลงมาคือวิชาเกษตรศาสตร์คิดเป็น
ร้อยละ 17.66 ส่วนนักเรียนหญิงต้องการเรียนครูมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20.56
รองลงมาคือวิชาพยาบาลคิดเป็นร้อยละ 19.15 และนักเรียนชายต้องการเภสัชศาสตร์
น้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 0.93 นักเรียนหญิงไม่เลือกเรียนนิติศาสตร์

วิไลลักษณ์ เกื้อนเพ็ญศรี (วิไลลักษณ์ เกื้อนเพ็ญศรี 2510 : 44) ได้
ศึกษาเพื่อหาว่า สาขาวิชาใดที่นักเรียนต้องการเรียนมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างเป็น
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 265 คน
ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชายแผนกวิทยาศาสตร์เลือกเรียนวิชาวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 27.02 ส่วนนักเรียนหญิงเลือกเรียนวิทยาศาสตร์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ
39.39 แผนกศิลป์นักเรียนชายเลือกเรียนรัฐศาสตร์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.00
นักเรียนหญิงเลือกเรียนอักษรศาสตร์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.57

สำหรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียน วารุณี อัสสิริวัฒน์ (วารุณี อัสสิริวัฒน์
2512 : 120) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย พบว่า การเลือกเรียนต่อของ
นักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ ความสามารถในการ
ศึกษาเล่าเรียน ความมุ่งหวังของครอบครัวและรายได้มากกว่าองค์ประกอบด้าน
ความมีหน้ามีตามีเกียรติในสังคม ส่วนสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการเรียนมากที่สุด คือ
ครู แพทย์ พยาบาล วิศวกรรมศาสตร์ เภสัชศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ตามลำดับ และ
ในเรื่องเดียวกัน ชวรัชย์ ชัยจิรฉายากุล (ชวรัชย์ ชัยจิรฉายากุล 2513 : 98)
ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
โรงเรียนมัธยมแบบประสม พบว่า เกียรติยศชื่อเสียง ลักษณะของงาน ความก้าวหน้า
ความถนัดและความสนใจ มีอิทธิพลมากน้อยตามลำดับ ส่วนเพศและอายุไปมีอิทธิพลต่อ
การเลือกเรียนต่อ นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนแพทย์เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ครู

ทหาร งานช่าง วิศวกรรมศาสตร์ พยาบาล เลขานุการ เกษตรกรรับ ตามลำดับ
สมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง 2513 : 120-125) ได้ศึกษา
แนวโน้มของการเลือกเรียนต่อของนักเรียนสายสามัญและสายอาชีวศึกษา ในจังหวัดสุโขทัย
ผลของการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนสายสามัญต้องการเรียนในระดับอุดมศึกษามากกว่าที่เรียนสายอาชีวศึกษา
2. จำนวนนักเรียนที่ต้องการเรียนในระดับอุดมศึกษามีจำนวนมากกว่านักเรียนที่เลือกเรียนในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา
3. สาขาวิชาที่นักเรียนต้องการเรียนในระดับอุดมศึกษามากที่สุดคือ วิชาการศึกษาในระดับวิทยาลัยวิชาการศึกษาหรือระดับวิทยาลัยครู
4. เหตุผลส่วนใหญ่ที่นักเรียนใช้พิจารณาในการเลือกเรียนคือ โอกาสที่จะร่ำรวยและเหมาะสมกับปัญญาของตน
5. ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักเรียนแตกต่างจากครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูกับเพื่อนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนของนักเรียนพอ ๆ กัน

สมุทร นุชนาด (สมุทร นุชนาด 2514 : 108-114) ได้ศึกษาถึงความต้องการทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า วิชาที่นักเรียนต้องการเรียนมักเป็นวิชาที่ประชาชนนิยม เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับเกียรติยศชื่อเสียงและความร่ำรวย ตลอดจนความก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยมิได้คำนึงถึงความสามารถหรือความสนใจ นอกจากนั้นยังพบว่า

1. วิชาที่นักเรียนชายต้องการเรียนมากที่สุดคือ รัฐศาสตร์ เกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนวิชาที่นักเรียนหญิงต้องการเรียนมากที่สุดคือ พยาบาล รัฐศาสตร์และการศึกษา

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่านิยมสูงสุดต่อวิชาแพทยศาสตร์

วิศวกรรมศาสตร์และรัฐศาสตร์ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำและปานกลาง มีค่านิยมต่อวิชาไม่แตกต่างกันคือมีค่านิยมสูงสุดในวิชารัฐศาสตร์ นิติศาสตร์และเกษตรศาสตร์ตามลำดับ

3. ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนที่มีความสามารถมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนที่มีภูมิสำเนาแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับที่ หัศนีย์ บุศราทิจ (หัศนีย์ บุศราทิจ 2514 : 87-93) ได้ศึกษาค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเลือกเรียนในวิชาแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำเลือกเรียนมากที่สุด ในวิชารัฐศาสตร์ นิติศาสตร์และเกษตรศาสตร์ นอกจากนั้นยังสัมพันธ์กับที่ ฤทธิพร อินทรกำเนิก (ฤทธิพร อินทรกำเนิก 2514 : 94-97) ได้ศึกษาค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14 จังหวัดภาคใต้ พบว่า เด็กที่มีผลการเรียนระหว่างร้อยละ 50-60 เลือกเรียนวิชานิติศาสตร์เป็นอันดับหนึ่ง รัฐศาสตร์ การศึกษา เศรษฐศาสตร์ เป็นอันดับรองลงมา กลุ่มที่มีผลการเรียนระหว่างร้อยละ 61-79 เลือกเรียนรัฐศาสตร์เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่เกษตรศาสตร์ นิติศาสตร์และการศึกษา กลุ่มที่มีผลการเรียนระหว่างร้อยละ 80-90 เลือกแพทยศาสตร์เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์และเกษตรศาสตร์

จากเอกสารและงานวิจัยในประเทศที่กล่าวมาแล้วชี้ให้เห็นว่า นักเรียนมีแนวโน้มที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษามากขึ้น ส่วนสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น เกียรติยศชื่อเสียง รายได้ ลักษณะวิชา ความถนัดและความสนใจของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งอิทธิพลจากบิดามารดา ครูและเพื่อน จึงทำให้ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่าแตกต่างกันออกไป

2. เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับความต้องการการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ซูเปอร์ (Super. 1957 : 362) ได้สรุปข้อคิดเห็นไว้ว่า ความสนใจที่มีต่อการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของครอบครัว นักเรียนที่มาจากครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ มีแนวโน้มที่จะมุ่งหวังในอาชีพสูงกว่าบิดามารดา ส่วนนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีอิสระในการเลือกอาชีพ จะเลือกอาชีพที่ทัดเทียมกับอาชีพของบิดามารดา และในเรื่องเดียวกันนี้ คอบบินส์ (Cobbins. 1969 : 2958) ได้ศึกษาถึงความปรารถนาและความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 429 คนจากรัฐหลุยเซียนา ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อเรื่องเหล่านี้มาก คือบิดามารดามีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาที่จะศึกษา ส่วนเพื่อน ๆ มีอิทธิพลรองลงมา การเลือกวิชาที่จะศึกษาของนักเรียนยังขึ้นอยู่กับความสนใจความพอใจและลักษณะของงานด้วย ส่วนการศึกษาของ คูก (Cook. 1967 : 799) พบว่าการเลือกวิชาที่จะศึกษา มีความสัมพันธ์กับพื้นฐานทางเศรษฐกิจระดับความปรารถนาทางอาชีพ สถิติปัญหา ส่วนสถานการณ์ทางการสมัครของครอบครัวและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกวิชาที่จะศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและจากการศึกษาของ คอลลาโซ (Collazo. 1967 : 1534-1535) ซึ่งได้วิจัยการวางแผนการศึกษาของเด็กหนุ่มสาวชาวเปอร์โตริกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชายหญิงจำนวน 514 คนจากโรงเรียน 10 แห่ง ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมืองนิวยอร์กประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ มักจะเลือกศึกษาในวิชาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชนบทเป็นชาวนาหรือทำงานหนักจะเลือกศึกษาในวิชาชีพระดับต่ำเป็นส่วนมาก

แมกนีส์ (McNeess. 1968 : 1048) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี การศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก 7 ประการคือ (1) ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย (2) ความพึงพอใจในรายวิชาที่มหาวิทยาลัยจัดให้เรียน (3) บรรยายภาพภายในมหาวิทยาลัยของตนเป็นกันเอง (4) มหาวิทยาลัยมีรากฐานทางวิชาการสูง

(5) ปฏิญญาของมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง (6) มีโครงการเด่น ๆ ในคณะวิชาต่าง ๆ และ (7) การได้มีโอกาสเยี่ยมเยียนมหาวิทยาลัยแห่งนั้น ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับที่ นิโคลสัน (Nicholson . 1964 : 4549) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่ีความสัมพันธ์กับการเลือกวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐไอโอวา ซึ่งพบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกก็คือ นักเรียนที่เลือกเรียนในระดับวิทยาลัยที่มีหลักสูตรการศึกษา 2 ปี ในโรงเรียนพยาบาลส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีการศึกษาค่ำ มีวิชาชีพชั้นต่ำ (Non-Professional) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำด้วย

นอกจากความต้องการที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านสถานภาพของครอบครัว สถานภาพของสถาบันที่จะศึกษาแล้ว ยังขึ้นอยู่กับสถานภาพส่วนตัวของนักเรียนอีกด้วย ดังที่ มอสเซอร์ (Moser . 1948 : 460-461) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่ชอบกับความสามารถทางสมองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐแคลิฟอร์เนีย พบว่านักเรียนที่มีสติปัญญาสูงจะเลือกเรียนในวิชาชั้นสูงต้องการการฝึกฝนในระดับสูง ส่วนนักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำจะต้องการการฝึกหัดทางวิชาการเพียงเล็กน้อยหรือไม่ต้องการทางวิชาการเลย และจากการศึกษาของ ซีคเดอร์ (Seeder . 1938 : 497 : 505) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาค่ำของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำแต่มีความสนใจต่อวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งอย่างแท้จริง จะมีโอกาสศึกษาในวิทยาลัยได้มากกว่านักเรียนที่ไม่มีความสนใจต่อวิชาชีพใด ๆ จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า วิชาชีพที่นักเรียนตั้งจุดหมายไว้จะมีความสัมพันธ์กับการศึกษาในระดับวิทยาลัยเป็นอย่างมาก

อีริกสัน (Erickson . 1968 : 1748) ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะบางประการและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับก่อนได้รับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยมิชิแกน ในปี 1966 กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 520 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศหญิงและเพศชายมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาในระดับปริญญาตรีและโท เพศชายมีความมุ่งหวังที่จะทำ

ปริญญาสูงกว่าแพทยัง แพทยังนิยมเรียนทางการศึกษา ส่วนเพศชายนิยมเรียนทางสังคมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์และการศึกษา

การวิจัยของ ชีตตี้ (Eaddy . 1969 : 2959) เกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการศึกษานักเรียนเกษตรกรรมรัฐลุยเซียนา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือและใช้กลุ่มตัวอย่าง 741 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. บิการมารคามิอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชา
2. ระดับการศึกษาของบิการมารคามิความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกสาขาวิชาของเด็กมากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิการมารคา
3. การเลือกสาขาวิชาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถและค่าตอบแทน
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญ
5. บิการมารคา บุคคลที่มีชื่อเสียงทางวิชาชีพ มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาชีพตามลำดับ

จากเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของต่างประเทศชี้ให้เห็นว่า ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษานักเรียนในต่างประเทศนั้นแตกต่างกันไปตามสถานภาพของครอบครัว สถานภาพของสถานศึกษาและสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน แต่ผลการวิจัยในต่างประเทศไม่อาจนำมาสรุปกับนักเรียนไทยได้ เพราะต่างกันทั้งสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและแนวการจัดการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยในต่างประเทศนับว่าเป็นประโยชน์ในการศึกษาเรื่องนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. เอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

จากสรุปรายงานการวิจัยระบบอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ บ.ป.ป. : 14) ได้รายงานผลการวิจัยเรื่องโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ปีการศึกษา 2517-2518 ที่เกี่ยวข้องกับแหล่ง สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้
ได้โอกาส ดังต่อไปนี้

1. เพศ โดยทั่วไปพบว่าผู้หญิงมีโอกาสศึกษาใกล้เคียงกับผู้ชาย คือมีนักศึกษา
หญิงร้อยละ 42 ของนักศึกษาทั้งหมด และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละสาขาวิชา
พบว่า สาขาการศึกษา สังคมศาสตร์และแพทยศาสตร์มีนักศึกษาหญิงประมาณครึ่งหนึ่ง
สาขาวิชาที่ป็นักศึกษาหญิงจำนวนสูงสุดได้แก่ สาขามนุษยศาสตร์คือร้อยละ 80
สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์มีนักศึกษาหญิงน้อยที่สุดคือร้อยละ 2

2. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ปรากฏว่าผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีกิจการ
ส่วนตัว สามารถสอบเข้าได้มากที่สุดคือร้อยละ 53 ของผู้สมัครทั้งหมด รองลงมา
ได้แก่ผู้มาจากครอบครัวที่มีอาชีพรับราชการสอบเข้าได้ร้อยละ 21 ผู้มาจากครอบครัว
อาชีพรับจ้างสอบเข้าได้ร้อยละ 13 และผู้มาจากครอบครัวอาชีพเกษตรกรรมสอบเข้า
ได้น้อยที่สุดคือร้อยละ 6

3. ภูมิลำเนาของบิดามารดาผู้สอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาได้ พบว่าผู้สอบได้
ร้อยละ 48 บิดามารดาเป็นภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 13 บิดามารดา
เป็นภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ร้อยละ 11 บิดามารดาเป็นภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ ร้อยละ
8 บิดามารดาเป็นภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันตกและร้อยละ 7 บิดามารดาเป็นภูมิลำเนาอยู่
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออก ส่วนผู้สอบได้ที่บิดามารดาเป็นภูมิลำเนาอยู่
ในภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) สอบได้ร้อยละ 6

ผลการศึกษารั้วนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุกม เกิดพิบูลย์ (อุกม
เกิดพิบูลย์ 2516 : 77-78) ที่ศึกษามลภาวะเรียนของนิสิตที่มาจากครอบครัวกลุ่มอาชีพ
ต่าง ๆ และผลทางสังคมบางประการ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 2
กลุ่ม คือกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2513 และ 2514 ที่พบว่านิสิต
ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวนายจ้างและเจ้าของกิจการ รองลงมาคือมาจากครอบครัว
ข้าราชการและที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือมาจากครอบครัวกสิกรและลูกจ้าง และจากรายงานผล
การสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยระหว่างปี 2512-2516 (สภาการศึกษา

แห่งชาติ 2512-2513 : 16 ; 2513-2514 : 11) และ (สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ 2514-2515 : 11 ; 2515-2516 : 25-32) พบว่าผู้ปัสทธีเข้า
ศึกษาในแต่ละปีนั้นมาจากกลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพค้าขายและมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง
(รวมกรุงเทพมหานคร) มากที่สุด กลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพกสิกรรมและมีภูมิลำเนาอยู่ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตกมีสทธีเข้าศึกษาน้อยที่สุด

จากการศึกษาค้นคว้าสทธีของบิดามารดาที่ส่งผลต่อโอกาสในการศึกษาของ สมพงษ์
มันระวัง (สมพงษ์ มันระวัง 2513 : 161) ที่ศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียน
สายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุโขทัยปีการศึกษา
2512 - พบว่าอาชีพของผู้ปกครองปัสทธีหรือผลต่อการเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าครู โดยเฉพาะ
บิดาที่มีอาชีพค้าขายและรับราชการ และจากการวิจัยของกรมสามัญศึกษา
(กรมสามัญศึกษา 2509 : 11-12) เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้นักเรียนประสบผลของ
จังหวัดกาญจนบุรีไม่ไค้สอบไล่และทำให้เด็กไม่มีโอกาสในการเรียนต่อ พบว่าอาชีพของ
ผู้ปกครองมีส่วนอยู่มาก เพราะชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมซึ่งอาชีพเหล่านี้
มีผลกระทบกระเทือนต่อการการศึกษาของบุตรทำให้ไม่ไค้สอบและเป็นผลให้ขาดโอกาสในการ
เรียนต่อ และผลการวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นว่า บิดาที่มีอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่ต้องการให้บุตร
ไค้รับการศึกษาในระดับค่า คือต้องการให้บุตรไค้รับการศึกษาเพียงจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-7
ร้อยละ 67.9 รองลงมาไค้แก่บิดาที่ประกอบอาชีพรับจ้าง กรรบบกร้อยละ 45.7
ส่วนบิดาที่มีอาชีพรับราชการและกลุ่มอาชีพค้าขายนั้นส่วนใหญ่มุ่งหวังให้บุตรไค้รับการศึกษา
ในระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป คือร้อยละ 70.8 และ 60.8 ตามลำดับ

จากผลการวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อโอกาสศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาและในระดับค่า ๆ ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว
ของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ และนอกจากนั้นยังมีผู้พบว่าเรื่องคุณภาพของโรงเรียนและ
หลักสูตรที่มีความแตกต่างกันก็ป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อโอกาสในการศึกษาของนักเรียนด้วย
ก้งจากรายงานผลการสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาปี 2517-2518 (ทบวงมหาวิทยาลัย

2519 : 14) พบว่า ผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนรัฐบาลมีโอกาสเข้าเรียนมากที่สุดคือร้อยละ 64 ผู้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนราษฎร์มีโอกาสเข้าเรียนร้อยละ 25 ผู้มีวุฒิเทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการสมัครสอบมีโอกาสเข้าเรียนร้อยละ 9 ผู้จบจากโรงเรียนอาชีวศึกษามีโอกาสเข้าเรียนร้อยละ 2 และเกี่ยวกับคุณภาพและประเภทของโรงเรียนนี้ วรวิทย์ วสันตสารกร (วรวิทย์ วสันตสารกร 2519 : 252) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและประเภทของโรงเรียนที่มีผลต่อการได้โอกาสศึกษาว่า

1. โรงเรียนราษฎร์มีการเรียกเก็บเงินกินเปล่า จ่ายเงินเดือนสูงกว่าผู้ทำให้โรงเรียนราษฎร์มีฐานะและคุณภาพแตกต่างกัน ผู้มีฐานะยากจนไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพดี

2. ปัญหาเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกที่สอบเฉพาะวิชาสามัญ ทำให้ผู้สอบได้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี เพราะมีโอกาสศึกษาและได้รับประสบการณ์มากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวยากจน เด็กยากจนต้องเข้าโรงเรียนราษฎร์เมื่อเข้าเรียนต้องได้รับความไม่เป็นธรรมอีก เพราะเด็กจากครอบครัวที่มีโอกาสเข้าโรงเรียนรัฐบาลซึ่งเก็บค่าเล่าเรียนถูกและคุณภาพการศึกษาดีกว่าโรงเรียนราษฎร์ ส่วนเด็กยากจนต้องเข้าโรงเรียนราษฎร์ซึ่งต้องใช้ค่าใช้จ่ายมากแต่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่ำ

3. ปัญหาเรื่องความแตกต่างของโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนรัฐบาลที่กึ่งมานานย่อมมีชื่อเสียงและคุณภาพดีกว่าโรงเรียนรัฐบาลที่เพิ่งใหม่ โรงเรียนในส่วนกลางคุณภาพดีกว่าโรงเรียนในส่วนภูมิภาค โรงเรียนในเมืองคุณภาพดีกว่าโรงเรียนในชนบท ซึ่งเรื่องเหล่านี้สอดคล้องกับการวิจัยของ อารีรัตน์ บุญญลักษณ (อารีรัตน์ บุญญลักษณ 2516 : ง) ที่วิจัยเรื่องคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรีเปรียบเทียบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้เกณฑ์ประเมินผลเพื่อรับรองวิทยฐานะ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครสูงกว่าคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวและคุณภาพของโรงเรียน

ที่มีผลต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาคด้วย จากรายงานการวิจัยนักเรียนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นอุดมศึกษา พ.ศ. 2505-2509 (สำนักวางแผนการศึกษา 2510 : 34) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ผลปรากฏว่า ถ้าสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือกในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ได้ค่า .71, .71 และ .85 ตามลำดับ ถ้าแยกเป็นรายวิชาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายวิชาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับคะแนนสอบคัดเลือกของนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป (ค่า r เท่ากับ .54 ถึง .81) ส่วนแผนกศิลปะมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน (ค่า r เท่ากับ .65 ถึง .69) ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการได้โอกาสศึกษา แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยอันหนึ่งที่ส่งผลต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับสูงขึ้นไป งานวิจัยที่คล้ายคลึงกันนี้ เลื่อม สัตยพันธ์และคณะกรรมการวิจัยทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2516 : 28-37) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 คะแนนสอบคัดเลือกกับผลการศึกษาในชั้นปีที่ 1 ของนิสิตในสถาบันอุดมศึกษาปีการศึกษา 2510 และ 2511 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับผลการเรียนในชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยสูงกว่าคะแนนสอบคัดเลือกร้อยละ 57.28 จึงเชื่อได้ว่าคะแนนรายวิชาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยปีที่ 1 ได้ดีกว่าคะแนนสอบคัดเลือก หรืออาจกล่าวเป็นอีกอย่างหนึ่งได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับการได้โอกาสศึกษาและสามารถทำนายผลการเรียนในระดับสูงได้ดีกว่าคะแนนสอบคัดเลือก

จากเอกสารและงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาดังที่ได้อธิบายมาแล้วพอสรุปได้ว่า โอกาสที่นักเรียนจะได้เรียนในระดับอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อันได้แก่สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

คุณภาพและประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนจะมาและสถานภาพส่วนตัวของนักเรียน เป็นต้น

4. เอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ผลการวิจัยในสหรัฐอเมริกา (Bennett. 1972 : 14) พบว่าโอกาสในการเข้าศึกษายังขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าไม่เฉพาะประเทศไทยเท่านั้นที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นเครื่องกำหนดโอกาสทางการศึกษา และจากการศึกษาของ ยูเนสโก (UNESCO. 1961 : 5) พบว่าสาเหตุที่ทำให้กลุ่มประชากรในทวีปเอเชีย 15 ประเทศคือ อัฟกานิสถาน พม่า กัมพูชา ศรีลังกา อินโดนีเซีย อิหร่าน เกาหลี ลาว มาเลเซีย เนปาล ปากีสถาน ไทย อินโดนีเซีย เวียดนามและฟิลิปปินส์ ซึ่งมีประชากรรวมกันประมาณ 130 ล้านคน มีจำนวนผู้อ่านหนังสือไม่ออกถึง 5 คนใน 10 คน สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวคือ ความยากจนและชนชั้นในสังคมนั่นเอง ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียหลายประเทศไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายเพื่อให้ความศึกษาแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี จึงมีโอกาสได้ศึกษาสูงกว่าผู้ที่ฐานะทางเศรษฐกิจด้อยกว่า ดังนั้นผู้ที่อยู่ในสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน จึงมักประสบผลสำเร็จทางการศึกษาต่างกันด้วย

เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันทำให้โอกาสทางการศึกษาต่างกันนั้น ฟลาวด์และฮัลเซย์ (Floud and Halsey. 1969 : 213) พบว่าโอกาสในการศึกษาต่อระดับวิทยาลัย (Four Year College) ของผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลาย (High School Senior) หรือโรงเรียนมัธยมศึกษานั้น ผู้ที่สละชีพอยู่ในระดับเดียวกันแต่อยู่ในชนชั้นสังคมที่แตกต่างกัน ก็มีโอกาสศึกษาในวิทยาลัยต่างกัน ผู้ที่อยู่ในสังคมวิชาชีพชั้นสูงมักมีโอกาสสูงกว่าผู้ที่อยู่ในสังคมอาชีพระดับต่ำ ผลการวิจัยครั้งนี้คล้ายกับที่ ไชวเฮอรี (Chowdhury. 1965 : 5) ได้ศึกษาในปากีสถานตะวันออก ซึ่งพบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปีโอกาสทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกันนั้น เนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและการศึกษาของผู้ปกครอง และจากการศึกษาของ เกราสส์ (Krauss. 1964 : 868) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางกับฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ พบว่าจำนวนเด็กในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางมีแนวโน้ม

จะต้องศึกษาสูงกว่ากลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งมีจำนวนผู้ไม่ต้องการศึกษาสูง และสัมพันธ์กับการศึกษาของ ฮาร์บิสันและไมเออร์ (Harbison and Myer, 1964 : 11) ที่พบว่า เด็กในช่วงอายุ 15-19 ปี จากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีโอกาสศึกษาต่อโดยไม่หยุดชะงัก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ไม่ศึกษาต่อ เพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้

จากการสำรวจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของสถานศึกษาของ ยูเนสโก (UNESCO, 1961 : 5) ทำให้ทราบว่าคุณภาพของสถานศึกษาเป็นสำคัญต่อโอกาสทางการศึกษาค้นจากการสำรวจพบว่า สถานศึกษาในเมืองหลวงมักมีคุณภาพดีกว่าสถานศึกษาในเมืองอื่น ๆ สำหรับชนบทสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดครูที่มีวุฒิและความถนัดในการสอนวิชาต่าง ๆ ขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ขาดการบริหารที่ดีและได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณน้อยกว่าโรงเรียนในตัวเมือง ทำให้คุณภาพของเด็กที่จบจากโรงเรียนในตัวเมืองและชนบทมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลถึงโอกาสในการศึกษาของนักเรียนด้วย และในทำนองเดียวกัน การศึกษาของ เจนคส์ (Jenoks, 1971 : 71) ที่พบว่าผู้ที่ได้โอกาสศึกษาในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีในเมือง มีโอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่าผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมน้อยกว่าในชนบท โวลเฟิล (Wolfe, 1969 : 234) ได้ศึกษาลักษณะที่คล้ายคลึงกันนี้ พบว่านักเรียนที่ศึกษาในระดับวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพของโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยเฉพาะที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คุณภาพของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดโอกาสในการศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน

นอกจากฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนคุณภาพของสถานศึกษาที่เป็นเครื่องกำหนดโอกาสทางการศึกษาแล้ว ยูเนสโก (UNESCO, 1961 : 5) พบว่าเพศเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างในโอกาสทางการศึกษา กล่าวคือเพศหญิงมีโอกาสได้เรียนน้อยกว่าเพศชาย ยกเว้นประเทศเกาหลีและศรีลังกาที่เด็กชายและเด็กหญิงมีโอกาสได้เรียนเท่ากัน ในประเทศอินเดีย ปากีสถานและอิหร่าน จำนวน

นักเรียนหญิงมีไม่ถึงครึ่งหนึ่งของนักเรียนชาย และในปี 1969 โวลเฟิล (Wolfe . 1969 : 232) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศในการศึกษาก่อนและหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ว่า สัดส่วนของนักเรียนชายที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่ำกว่านักเรียนหญิงเป็นสัดส่วน 45 ต่อ 55 แต่สัดส่วนที่เข้าวิทยาลัยปรากฏว่านักเรียนชายสูงกว่านักเรียนหญิงจากปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้โอกาสทางการศึกษาของนักเรียนไม่เท่าเทียมกันดังที่ได้กล่าวแล้วนั้น เอลเดอร์ (Elder . 1969 : 85) ยังพบว่าการศึกษาและอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาของบุตร กล่าวคือบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงบุตรก็ได้รับการศึกษาในระดับสูงด้วย ส่วนบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาในระดับต่ำจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาน้อย ซึ่งสัมพันธ์กับการวิจัยของ เบอ์นาร์ด์ บาเบอร์ (Bernard Baber . 1957 : 395-396) ที่พบว่าคนที่มีการศึกษาในระดับสูง บุตรมักมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงด้วย

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่เป็นเรื่องกำหนดโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน ก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการศึกษาของ บริเมอร์และพอลลี (Brimer and Pauli . 1971 : 37) สรุปว่าปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีโอกาสทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกันก็คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โคลแมน (Coleman . 1968 : 22) ที่ได้ศึกษาพบว่านักเรียนในสหรัฐอเมริกาที่มีความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาซึ่งเกิดจากความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิวและความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจนั้นมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย ทำให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีโอกาสน้อยที่จะได้รับการศึกษาสูงขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยในต่างประเทศที่ได้กล่าวมาแล้ว แสดงให้เห็นว่าในต่างประเทศก็ยังประสบปัญหาในเรื่องโอกาสทางการศึกษาเช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคส่วนใหญ่เกิดจากความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว สถานภาพส่วนตัวของเด็กบางประการ เช่น เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตลอดจนคุณภาพของโรงเรียนที่เด็กจบก็เป็นปัจจัยอันหนึ่งซึ่งส่งผลต่อโอกาสในการศึกษาของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษากันคว่ำ

การศึกษาเรื่องความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
ในเขตการศึกษา 7 มีวิธีดำเนินการตามลำดับชั้นในเรื่องต่อไปนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 กลุ่มได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่าง
จากประชากรนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนและวิทยาลัย
ต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2521 ซึ่งปีประชากรประมาณ 10,937 คน
สุ่มตัวอย่างได้ 1,092 คน โดยรวบรวมจำนวนนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า
ตามประเภทหลักสูตรและสังกัดที่ใกล้เคียงกัน จัดแบ่งได้ 5 ประเภทคือ

1.1 ชั้น ม.ศ.5 สังกัดกรมสามัญศึกษา มีนักเรียนประมาณ 5,309 คน
สุ่มได้ 530 คน

1.2 ชั้น บ.ศ.5 สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีนักเรียน
ประมาณ 810 คน สุ่มได้ 81 คน

1.3 ชั้น ป.กศ.ปีที่ 2 สังกัดกรมการฝึกหัดครู มีนักเรียนประมาณ
1,914 คน สุ่มได้ 191 คน

1.4 ชั้น ป.วช. สังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาและสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยี
และอาชีวศึกษา มีนักเรียนประมาณ 2,084 คน สุ่มได้ 208 คน

1.5 ชั้น ป.วช. สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีนักเรียนประมาณ
820 คน สุ่มได้ 82 คน

ทั้งรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงรายชื่อของสถานศึกษาและจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษา
ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

หลักสูตร	สังกัด	สถานศึกษา	จำนวนนักเรียน ที่สุ่มได้	จำนวนนักเรียน ที่ใช้เป็น กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
ม.ศ.5	กรมสามัญศึกษา	ร.ร.สุโขทัยวิทยาคม	136	116	85.29
		ร.ร.เฉลิมขวัญสตรี	167	149	89.22
		ร.ร.อุตรดิตถ์	107	92	85.98
		ร.ร.ตากดีประชาสรรค์	36	34	94.44
		ร.ร.กะพานหิน	84	81	96.42
ม.ศ.5	คณะกรรมการ การศึกษาเอกชน	ร.ร.ผดุงราษฎร์	81	77	95.06
ป.กศ.	กรมการฝึกหัดครู	วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	191	163	85.34
ป.วช.	กรมอาชีวศึกษา	วิทยาลัยอาชีวศึกษา พิษณุโลก วิทยาเขต 3	47	42	89.5
		ร.ร.การช่างอุตรดิตถ์	81	74	91.35
		วิทยาลัย เทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา วิทยาลัย เกษตรกรรมพิษณุโลก วิทยาเขตเกษตรพิษณุโลก	80	74	92.50
ป.วช.	คณะกรรมการ การศึกษาเอกชน	ร.ร.พิชิตการพิษณุโลก	82	80	97.56
รวม			1,092	982	89.92

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ประชากร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังเรียนในระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2521 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวนประมาณ 3,738 คนดังรายละเอียด ในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงรายชื่อสถานศึกษาและจำนวนนักศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษา การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

สังกัด	สถานศึกษา	จำนวน นักศึกษา ทั้งหมด	จำนวนนักศึกษา ที่ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
ทบวงมหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก	166	165	99.39
กรมการฝึกหัดครู	วิทยาลัยครูกำแพงเพชร	308	292	94.80
	วิทยาลัยครูนครสวรรค์	511	474	92.75
	วิทยาลัยครูพิษณุโลก	684	653	95.46
	วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์	268	247	92.16
	วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์	487	478	98.15
กรมพลศึกษา	วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุโขทัย	265	258	97.35
วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา	วิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษา วิทยาลัย เกษตรกรรมพิษณุโลก วิทยาเขตเกษตรพิษณุโลก	128	120	93.75

ตาราง (ต่อ)

สังกัด	สถานศึกษา	จำนวน นักศึกษา ทั้งหมด	จำนวนนักศึกษา ที่ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละ
วิทยาลัย เทคโนโลยี และอาชีวศึกษา	วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาลัย เทคนิคตาก วิทยาเขต เทคนิคตาก	304	296	97.36
กรมอาชีวศึกษา	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาเขต 1	87	72	82.75
	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาเขต 2	94	88	93.61
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาเขต 1	71	62	87.32
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาเขต 2	32	30	93.75
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาเขต 3	61	56	91.80
	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย วิทยาเขต 1	58	54	93.10
กระทรวง สาธารณสุข	วิทยาลัยพยาบาล พระพุทธชินราช	132	130	98.48
	วิทยาลัยพยาบาล สวรรค์ประชารักษ์	82	81	98.78
รวม		3,738	3,556	95.13

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีวิธีสร้างตามลำดับดังนี้

1.1 คณะกรรมการโครงการวิจัยประสิทธิภาพการจัดการอุดมศึกษา ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ แผนกวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.เจอราร์ด ฟราย ผู้ช่วยผู้อำนวยการนิวยอร์ก ดร.วราภรณ์ บวรศิริ นักวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและนายเคชา ศรีพิพัฒน์กุล นักวิชาการกองการวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการดังกล่าวได้พิจารณาโครงร่างแบบสอบถามของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาหาแบบสอบถาม

1.2 คณะผู้วิจัยประกอบด้วยนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คือ นายนิวัฒน์ กัลยพฤษ์ นายประจักษ์ บุญอารีย์ นายประทีป เล้ารัตนอารีย์ นายประธาน จินตสกุล นางประนอม สัมฤทธิ์สุวรรณ นายประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ นายพงษ์เพชร สังข์ศักดิ์คา นางเพ็ญศรี โชติกันธ นายวิโรจน์ เอ็งสุโสภณ นางสมจิต ทั่วทิพย์และนายสมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์และคณะกรรมการโครงการวิจัยประสิทธิภาพการจัดการอุดมศึกษาทั้งหมด ได้ประชุมพิจารณาแบบสอบถามและได้แยกเป็น 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

1.3 คณะผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับไปทดลองใช้ คือแบบสอบถามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้น ม.ศ.5 โรงเรียนกรรณพิทยาและโรงเรียนเทพศิลา ส่วนแบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ทดลองใช้กับนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนักศึกษาชั้น ป.วส.ปีที่ 1 วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน หลังการทดลองแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงและจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา

2.2 แบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสาขาวิชาที่ศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาในสาขาวิชานั้น

3. ลักษณะของแบบสอบถามมี 2 ลักษณะคือ

3.1 แบบเลือกตอบ

ตัวอย่าง เพศ 1.ชาย
..... 2.หญิง

3.2 แบบเติมข้อความ

ตัวอย่าง ขณะนี้ท่านกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียน
อำเภอ.....จังหวัด.....

การรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลสำหรับศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาแต่ละแห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้แก่นักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าที่กำลังเรียนอยู่ในปีการศึกษา 2521 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ข้อมูลสำหรับศึกษาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังหัวหน้าสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อให้ให้นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังเรียนอยู่ในปีการศึกษา 2521 ทุกคนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วผู้วิจัยกำหนดวันไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 - 1.1 ตรวจสอบและแจกแจงความถี่จากแบบสอบถาม
 - 1.2 เปลี่ยนความถี่เป็นอัตราส่วนร้อยละโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
 - 1.3 ทดสอบนัยสำคัญของสัดส่วน โดยใช้สูตร

$$Z = \frac{(P_1 - P_2) - 0}{\sqrt{\frac{P_1 Q_1}{n_1} + \frac{P_2 Q_2}{n_2}}}$$

เมื่อ z คือ คำนวณสำคัญของสัดส่วน

P_1 คือ สัดส่วนของกลุ่มที่ 1

P_2 คือ สัดส่วนของกลุ่มที่ 2

Q_1 คือ $1 - P_1$

Q_2 คือ $1 - P_2$

n_1 คือ จำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
กลุ่มที่ 1

n_2 คือ จำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
กลุ่มที่ 2

$$\text{สัดส่วนของกลุ่มใด ๆ หรือค่า } p \text{ ของกลุ่มใด ๆ} = \frac{\text{จำนวนผู้ต้องการศึกษาในกลุ่มนั้น}}{\text{จำนวนทั้งหมดในกลุ่มนั้น}}$$

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2.1 ตรวจสอบและแจกแจงความถี่จากแบบสอบถาม

2.2 เปลี่ยนความถี่เป็นอัตราส่วนร้อยละโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

2.3 นำค่าร้อยละที่จำแนกตามสถานภาพมาเทียบกับค่าร้อยละของประชากร

ตามสถานภาพ เพื่อพิจารณาสภาพความเป็นธรรมของการได้โอกาสศึกษา

3. นำค่าร้อยละของความต้องการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาที่จำแนกตามสถานภาพมาเทียบกัน เพื่อพิจารณาสภาพความเหมาะสมของความต้องการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

Z	คือ	ค่านัยสำคัญของสัปดาห์
n	คือ	จำนวนนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
N	คือ	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
P	คือ	ค่าของสัปดาห์

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนคือ

ตอนที่ 1 ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามลักษณะสถานภาพ โดยพิจารณาจากสัปดาห์ภายในกลุ่มของแต่ละตัวแปร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของสัปดาห์

ตอนที่ 3 การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา จำแนกตามลักษณะสถานภาพ โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์ลักษณะสถานภาพของประชากร โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 1 ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน จำแนกตามลักษณะสถานภาพ โดยพิจารณาจากสัดส่วนภายในกลุ่มของแต่ละตัวแปร และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาและไม่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ความต้องการและใบต้องการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการศึกษา	624	65.48
ไม่ต้องการศึกษา	329	34.52
รวม	953	100.00

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

29 คน

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 65.48 และไม่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 34.52

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ / เพศ
ชาย	427	237	55.50
หญิง	541	336	62.10

จากตาราง 5 แสดงว่านักเรียนหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 62.10 และนักเรียนชายต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 55.50

ตาราง 6 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามหลักสูตร

หลักสูตร	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา ^๑	ร้อยละ/หลักสูตร
ม.ศ.5	550	386	71.18
ป.กศ.	163	71	43.55
ป.วช.	268	120	44.77

จากตาราง 6 แสดงว่านักเรียนชั้น ม.ศ.5 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 71.18 นักเรียนชั้น ป.วช. ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 44.77 และนักเรียนชั้น ป.กศ. ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 43.55

ตาราง 7 จำนวนและการร้อยละของนักเรียนที่ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต่อการศึกษา	ร้อยละ/อาชีพ
รับราชการ	244	169	69.26
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	20	14	70.00
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน	41	21	51.21
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	217	154	70.96
เกษตรกร ประมง	396	189	47.72
ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน	17	7	41.17

จากตาราง 7 แสดงว่า นักเรียนที่บิดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว
ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 70.96 นักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ
ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 70.00 นักเรียนที่บิดารับราชการต่อการศึกษา
ในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 69.26 นักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน
ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 51.21 นักเรียนที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมง
ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 47.72 และนักเรียนที่บิดาไม่ประกอบอาชีพ
ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 41.17

ตาราง 8 จำนวนและการร้อยละของนักเรียนที่ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพของมารดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต่อการศึกษา	ร้อยละ/อาชีพ
รับราชการ	47	33	70.21
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	6	40.00
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน	16	9	56.25
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	230	165	71.73
เกษตรกร ประมง	402	199	49.50
ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน	230	145	63.04

จากตาราง 8 แสดงว่านักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 71.73 นักเรียนที่มารดา รับราชการต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 70.21 นักเรียนที่มารดาไม่ประกอบอาชีพต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 63.04 นักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 56.25 นักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมงต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 49.50 และนักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 40.00

ตาราง 9 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

ระดับการศึกษาของบิดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต่อการศึกษา	ร้อยละ/ระดับ การศึกษา
ต่ำกว่า ป.4	76	40	52.63
ป.4	498	268	53.81
ป.7 หรือ ม.3 เกิม	85	57	67.05
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เกิม	183	116	63.38
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เกิมหรือเทียบเท่า	43	26	60.46
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	23	18	78.26
ปริญญาตรี	26	20	76.92
สูงกว่าปริญญาตรี	14	10	71.42

จากตาราง 9 แสดงว่านักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาคือต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 78.26 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 76.92 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 71.42 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.7 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 67.05 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.3 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 63.38 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.5 ม.ศ.6 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 60.46 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 53.81 และนักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 52.63

ตาราง 10 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

ระดับการศึกษาของมารดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ/ระดับ การศึกษา
ต่ำกว่า ป.4	166	95	57.22
ป.4	624	360	57.69
ป.7 หรือ ม.3 เกิม	50	32	64.00
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เกิม	66	41	62.12
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เกิมหรือเทียบเท่า	25	20	80.00
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	15	12	80.00
ปริญญาตรี	6	5	83.33
สูงกว่าปริญญาตรี	4	2	50.00

จากตาราง 10 แสดงว่านักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 83.33 นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.5 ม.ศ.6 และระดับอนุปริญญาต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 80.00 เท่ากัน นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.7 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 64.00 นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.3 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 62.12 นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 57.69 นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 57.22 และนักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 50.00

ตาราง 11 จำนวนและการร้อยละของนักเรียนที่ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามรายได้ต่อเนื่องของบิดา

รายได้ต่อเนื่องของบิดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต่องการศึกษา	ร้อยละ/รายได้
ไม่มีรายได้	80	30	37.50
ต่ำกว่า 500 บาท	132	62	46.96
500-1,000 บาท	218	124	56.88
1,001-2,000 บาท	219	136	62.10
2,001-3,000 บาท	174	121	69.54
3,001-5,000 บาท	62	49	79.03
5,001-7,000 บาท	10	6	60.00
มากกว่า 7,000 บาท	19	12	63.15

จากตาราง 11 แสดงว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่อง 3,001-5,000 บาท ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 79.03 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่อง 2,001-3,000 บาท ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 69.54 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่องมากกว่า 7,000 บาท ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 63.15 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่อง 1,001-2,000 บาท ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 62.10 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่อง 5,001-7,000 บาท ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 60.00 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่อง 500-1,000 บาท ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 56.88 นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่องต่ำกว่า 500 บาท ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 46.96 และนักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ ต่องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 37.50

ตาราง 12 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา

รายได้ต่อเดือนของมารดา	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน ที่ต้องการศึกษา	ร้อยละ/รายได้
ไม่มีรายได้	240	133	55.41
ต่ำกว่า 500 บาท	190	98	51.57
500-1,000 บาท	216	127	58.79
1,001-2,000 บาท	141	98	69.50
2,001-3,000 บาท	71	55	77.46
3,001-5,000 บาท	29	21	72.41
5,001-7,000 บาท	10	6	60.00
มากกว่า 7,000 บาท	8	4	50.00

จากตาราง 12 แสดงว่านักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละ 2,001-3,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 77.46 นักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละ 3,001-5,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 72.41 นักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 69.50 นักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละ 5,001-7,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 60.00 นักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 58.79 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 55.41 นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 500 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 51.57 และนักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละมากกว่า 7,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 50.00

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา

สาขาวิชาที่ต้องการศึกษา	จำนวน	ความต้องการศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์	140	25.00	2
เกษตรศาสตร์	62	11.07	3
วิทยาศาสตร์	47	8.39	4
วิศวกรรมศาสตร์	35	6.25	6
วิจิตรศิลป์	19	3.39	9
กฎหมาย	31	5.54	7
สังคมศาสตร์	155	27.68	1
มนุษยศาสตร์	26	4.64	8
ศึกษาศาสตร์	45	8.04	5
รวม	560	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

64 คน

จากตาราง 13 แสดงว่านักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์มากเป็นอันดับ 1 (27.68%) รองลงมาได้แก่สาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ (25.00%) เกษตรศาสตร์ (11.07%) วิทยาศาสตร์ (8.39%) ศึกษาศาสตร์ (8.04%) วิศวกรรมศาสตร์ (6.25%) กฎหมาย (5.54%) มนุษยศาสตร์ (4.64%) และวิจิตรศิลป์ (3.39%) มากเป็นอันดับ 2,3,4,5,6,7,8 และ 9 ตามลำดับ

ตาราง 14 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามประเภทของสถาบันที่ต้องการศึกษา

สถาบันที่ต้องการศึกษา	จำนวน	ความต้องการศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
มหาวิทยาลัย	369	65.89	1
วิทยาลัยของรัฐ	171	30.54	2
วิทยาลัยเอกชน	7	1.25	3
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	7	1.25	3
สถาบันอื่น ๆ	6	1.07	5
รวม	560	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 64 คน

จากตาราง 14 แสดงว่านักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย
มากเป็นอันดับ 1 (65.89%) รองลงมาคือต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในวิทยาลัยของ
รัฐ (30.54%) วิทยาลัยเอกชน (1.25%) มหาวิทยาลัยรามคำแหง (1.25%)
และสถาบันอื่น ๆ (1.07%) มากเป็นอันดับ 2, 3, 3 และ 5 ตามลำดับ

ตาราง 15 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา
ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	จำนวน	ความต้องการศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
บิดามารดา	78	13.73	3
เพื่อนฝูง	6	1.06	8
ครูอาจารย์	8	1.41	7
ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ	36	6.34	6
ความยากง่ายในการเรียน	117	20.60	2
จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น	37	6.51	5
โอกาสในการหางาน	227	39.96	1
อื่น ๆ	59	10.39	4
รวม	568	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

56 คน

จากตาราง 15 แสดงว่าโอกาสในการหางานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมากเป็นอันดับ 1 (39.96%) รองลงมาได้แก่ ความยากง่ายในการเรียน (20.60%) บิดามารดา (13.73%) อื่นๆ (10.39%) จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น (6.51%) ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ (6.34%) ครูอาจารย์ (1.41%) และเพื่อนฝูง (1.06%) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต่อการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาจำแนกตามเพศ

	เพศ	ชาย	หญิง
เพศ	n	237	336
	N	427	541
	P	.555	.621
ชาย	.555		* 2.071
หญิง	.621		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 16 ปรากฏว่าสัดส่วนของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนหญิงต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนชาย

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา จำแนกตามประเภทของหลักสูตร

	หลักสูตร	ม.ศ.5	ป.กศ.	ป.วช.
หลักสูตร	n	386	71	120
	N	550	163	268
	P	.701	.435	.447
ม.ศ.5	.701		6.125**	7.037**
ป.กศ.	.435			-.247
ป.วช.	.447			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 17 ปรากฏว่าสัดส่วนของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 กับนักเรียนชั้น ป.กศ. และนักเรียนชั้น ม.ศ.5 กับนักเรียนชั้น ป.วช. มีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสัดส่วนของนักเรียนชั้น ป.กศ. กับนักเรียนชั้น ป.วช. มีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนชั้น ม.ศ.5 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนชั้น ป.กศ. และ ป.วช. ส่วนนักเรียนชั้น ป.กศ. กับนักเรียนชั้น ป.วช. ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา

	อาชีพ	รับราชการ	พนักงานรัฐฯ	พนักงานฯ	เจ้าของฯ	เกษตรกร	แม่บ้าน
อาชีพของบิดา	n	169	14	21	154	189	7
	N	244	20	41	217	396	17
	p	.692	.700	.512	.709	.477	.411
รับราชการ	.692		-.069	2.161*	-.399	5.555**	2.284*
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	.700			1.457	-.090	2.111*	1.832
พนักงานหรือลูกจ้างฯ	.512				-2.353*	.425	.704
เจ้าของ/ผู้ประกอบการ	.709					5.847**	2.416*
เกษตรกร ประมง	.477						.537
แม่บ้าน (ไม่ประกอบอาชีพ)	.411						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความตาราง 18 ปรากฏว่าลักษณะของนักเรียนที่บิดารับราชการ
กับนักเรียนที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมง และนักเรียนที่บิดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการ
ส่วนตัวกับนักเรียนที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมง มีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่บิดารับราชการกับนักเรียนที่บิดา
เป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน นักเรียนที่บิดารับราชการกับนักเรียนที่บิดาไม่ประกอบอาชีพ
หรือแม่บ้าน นักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจกับนักเรียนที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมง
นักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนกับนักเรียนที่บิดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการ
กิจการส่วนตัวและนักเรียนที่บิดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวกับนักเรียนที่บิดาไม่
ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน มีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นปีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่ปีการรับราชการต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่ปีการเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน เกษตรกร ประมงและผู้นับประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน นักเรียนที่ปีการเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่ปีการเป็นเกษตรกร ประมง นักเรียนที่ปีการเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่ปีการเป็นเจ้าของหรือผู้นับประกอบกิจการส่วนตัวและนักเรียนที่ปีการเป็นเจ้าของหรือผู้นับประกอบกิจการส่วนตัวต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มากกว่านักเรียนที่ปีการเป็นเกษตรกร ประมง และผู้นับประกอบอาชีพ นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ก่อการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา

	อาชีพ	รับราชการ	พนักงานรัฐฯ	พนักงานฯ	เจ้าของฯ	เกษตรกร	แม่บ้าน
อาชีพของมารดา	n	33	6	9	165	199	145
	N	47	15	16	230	402	230
	P	.702	.400	.562	.717	.495	.630
รับราชการ	.702		2.112*	.991	-.209	2.908**	.969
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	.400			-.917	-3.126**	-.737	-1.766
พนักงาน/ลูกจ้างฯ	.562				-4.497**	.533	-.530
เจ้าของ/ผู้ประกอบการ	.717					5.735**	1.997*
เกษตรกร ประมง	.495						-3.349**
แม่บ้าน(ไม่ประกอบอาชีพ)	.630						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 19 ปรากฏว่าสัดส่วนของนักเรียนที่มารดาเป็นข้าราชการกับนักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมง นักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจกับนักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว นักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนกับนักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว นักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวกับนักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมง และนักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมงกับนักเรียนที่มารดาไม่ประกอบอาชีพ มีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มารดาเป็นข้าราชการกับนักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจและนักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวกับนักเรียนที่มารดาไม่ประกอบอาชีพ มีความต้องการศึกษาในระดับ

อุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นมีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่มารดาได้รับราชการต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจและเกษตรกร ประมง นักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว นักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว นักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมงและผู้นับประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน และนักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมง ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาไปประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต่อการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

	ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4	ป.7	ม.ศ.3	ม.ศ.5	อนุ ป.	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี
ระดับการศึกษา ของบิดา	n	40	268	57	116	26	18	20	10
	N	76	498	85	183	43	23	26	14
	P	.52	.53	.67	.63	.60	.78	.76	.71
ต่ำกว่า ป.4	.52		-1.92	-1.88	-1.59	-.83	-2.48*	-2.41*	-1.40
ป.4	.53			-2.37*	-2.27*	-.85	-2.75**	-2.69**	-1.43
ป.7/ม.3	.67				.59	.73	-1.12	-1.01	-.33
ม.ศ.3/ม.6	.63					.35	-1.59	-1.50	-.63
ม.ศ.5/ม.ศ.6	.60						-1.56	-1.47	-.77
อนุปริญญา	.78							.11	.46
ปริญญาตรี	.76								.37
สูงกว่าปริญญาตรี	.71								

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 20 ปรากฏว่าสัดส่วนของนักเรียนที่บิดามี
การศึกษาระดับ ป.4 กับนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา นักเรียนที่บิดามี
การศึกษาระดับ ป.4 กับนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการศึกษา
ในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่บิดามีการศึกษา
ระดับต่ำกว่า ป.4 กับนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา นักเรียนที่บิดามีการศึกษา

ระดับต่ำกว่า ป.4 กับนักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับปริญญาตรี นักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับ ป.4 กับนักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับ ป.7 นักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับ ป.4 กับนักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับ ม.ศ.3 มีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นมีความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี และนักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับ ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่ปีคามีการศึกษาระดับ ป.7 ม.ศ.3 อนุปริญญาและปริญญาตรี นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

	ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4	ป.7	ม.ศ.3	ม.ศ.5	อนุ ป.	ป.ตรี/ สูงกว่า ป.ตรี
ระดับการศึกษา ของมารดา	n	95	360	32	41	20	12	7
	N	166	624	50	66	25	15	10
	P	.57	.57	.64	.62	.80	.80	.70
ต่ำกว่า ป.4	.57		-.10	-.86	-.68	-2.56*	-2.06*	-.85
ป.4	.57			-.89	-.70	-2.70**	-2.12*	-.84
ป.7	.64				.20	-1.52	-1.29	-.37
ม.ศ.3/ม.6	.62					-1.79	-1.49	-.50
ม.ศ.5/ม.ศ.6	.80						.00	.60
อนุปริญญา	.80							.56
ป.ตรี/สูงกว่า ป.ตรี	.70							

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 21 ปรากฏว่าสัดส่วนของนักเรียนที่มารดามี
การศึกษาระดับ ป.4 กับนักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับ ม.ศ.5 ต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับ
ต่ำกว่า ป.4 กับนักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับ ม.ศ.5 นักเรียนที่มารดามีการศึกษา
ระดับต่ำกว่า ป.4 กับนักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา และนักเรียนที่มารดามี
การศึกษาระดับป.4 กับนักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา ต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับ ป.4 และ
ต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดามีการศึกษาระดับ
ม.ศ.5 และอนุปริญญา นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของบิดา

รายได้ต่อเดือน ของบิดา	รายได้ ต่อเดือน	ไม่มี รายได้	ต่ำกว่า 500	500- 1,000	1,001- 2,000	2,001- 3,000	3,001- 5,000	5,001- 7,000	มากกว่า 7,000
	n	30	62	124	136	121	49	6	12
รายได้ต่อเดือน ของบิดา	N	80	132	218	219	174	62	10	19
	P	.37	.46	.56	.62	.69	.79	.60	.63
ไม่มีรายได้	.37		-1.36	-3.04*	-3.88**	-4.95**	-5.54**	-3.37**	-2.08*
ต่ำกว่า 500 บาท	.46			-1.80	-2.78**	-4.05**	-4.74**	-.80	-1.36
500-1,000 บาท	.56				-1.11	-2.61**	-3.59**	-.19	-.54
1,001-2,000 บาท	.62					-1.55	-2.76**	.13	-.09
2,001-3,000 บาท	.69						-1.52	.60	.55
3,001-5,000 บาท	.79							1.16	1.29
5,001-7,000 บาท	.60								-.16
มากกว่า 7,000 บาท	.63								

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 22 ปรากฏว่าสัดส่วนของนักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้
กับนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาท นักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้นักเรียนที่
บิดามีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท นักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้นักเรียนที่บิดามีรายได้
เดือนละ 2,001-3,000 บาท นักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ
3,001-5,000 บาท นักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 5,001-
7,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละต่ำกว่า 500 บาทกับนักเรียนที่บิดามีรายได้

เดือนละ 1,001-2,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละต่ำกว่า 500 บาทกับนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 2,001-3,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละต่ำกว่า 500 บาทกับนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 3,001-5,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาทกับนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 2,001-3,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาทกับนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 3,001-5,000 บาท และนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาทกับนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 3,001-5,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้กับนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละมากกว่า 7,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาท 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท และ 5,001-7,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละต่ำกว่า 500 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท และ 3,001-5,000 บาท นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 2,001-3,000 บาท และ 3,001-5,000 บาท และนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 3,001-5,000 บาท นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของสัดส่วนของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามรายได้ต่อเนื่องของมารดา

	รายได้ ต่อเนื่อง	ไม่มี รายได้	ต่ำกว่า 500	500- 1,000	1,001-2,000	2,001-3,000	3,001-5,000	5,001-7,000	มากกว่า 7,000
รายได้ต่อเนื่อง ของมารดา	n	133	98	127	98	55	21	6	4
	N	240	190	216	141	71	29	10	8
	P	.55	.51	.58	.69	.77	.72	.60	.50
ไม่มีรายได้	.55		.79	-.72	-2.79**	-3.73**	-1.91	-.28	.30
ต่ำกว่า 500 บาท	.51			-1.46	3.37**	-4.21**	-2.30*	-.52	.08
500-1,000 บาท	.58				-2.08*	-3.11*	-1.52	-.07	.48
1,001-2,000 บาท	.69					-1.26	-.31	.59	1.07
2,001-3,000 บาท	.77						.52	1.07	1.49
3,001-5,000 บาท	.72							.70	1.14
5,001-7,000 บาท	.60								.42
มากกว่า 7,000 บาท	.50								

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 23 ปรากฏว่าสัดส่วนของนักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเนื่อง 1,001-2,000 บาท นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเนื่อง 2,001-3,000 บาท นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเนื่องต่ำกว่า 500 บาทกับนักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเนื่อง 1,001-2,000 บาท นักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเนื่องต่ำกว่า 500 บาทกับนักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเนื่อง 2,001-3,000 บาท และนักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเนื่อง 500-1,000 บาทกับนักเรียนที่

มารดาที่มีรายได้เดือนละ 2,001-3,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละต่ำกว่า 500 บาทกับนักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 3,001-5,000 บาท และนักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาทกับนักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาทและ 2,001-3,000 บาท นักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละต่ำกว่า 500 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาทและ 3,001-5,000 บาท และนักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาทและ 2,001-3,000 บาท นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา จำแนกตามลักษณะสถานภาพ โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา

ตาราง 24 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
ชาย	1,649	46.53	2
หญิง	1,895	53.47	1
รวม	3,544	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

12 คน

จากตาราง 24 แสดงว่านักศึกษาหญิงได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด
คือร้อยละ 53.47 และนักศึกษาชายได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 46.53

ตาราง 25 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามหลักสูตร

หลักสูตร	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
ม.ศ.5	1,655	46.74	1
ป.กศ.	1,046	29.54	2
ป.วช.	792	22.37	3
อื่น ๆ	48	1.35	4
รวม	3,541	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

15 คน

จากตาราง 25 แสดงว่านักศึกษาที่จบชั้น ม.ศ.5 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีจำนวนมากเป็นอันดับ 1 (46.74%) รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่จบชั้น ป.กศ. (29.54%) ป.วช. (22.37%) และหลักสูตรอื่น ๆ (1.35%) มีจำนวนมากเป็นอันดับ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ

ตาราง 26 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
รับราชการ	954	28.44	2
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	84	2.50	6
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน	112	3.34	5
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	719	21.44	3
เกษตรกร ประมง	1,361	40.58	1
ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน	124	3.70	4
รวม	3,354	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

202 คน

จากตาราง 26 แสดงว่านักศึกษาที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมง ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (40.58%) รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่บิดารับราชการ (28.44%) เจ้าของผู้ประกอบการส่วนตัว (21.44%) ผู้ไม่ประกอบอาชีพ (3.70%) พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน (3.34%) และพนักงานรัฐวิสาหกิจ (2.50%) ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5 และ 6 ตามลำดับ

ตาราง 27 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพของมารดา	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
รับราชการ	195	5.68	4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	0.34	6
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน	26	0.76	5
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	665	19.13	3
เกษตรกร ประมง	1,187	34.61	2
ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน	1,354	39.48	1
รวม	3,429	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์ 127 คน

จากตาราง 27 แสดงว่านักศึกษาที่มารดาไม่ประกอบอาชีพได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (39.48%) รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมง (34.61%) เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว (19.13%) รับราชการ (5.68%) พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน (0.76%) และพนักงานรัฐวิสาหกิจ (0.34 %) ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5 และ 6 ตามลำดับ

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

ระดับการศึกษาของบิดา	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
ต่ำกว่า ป.4	117	3.42	6
ป.4	1,761	51.45	1
ป.7 หรือ ม.3 เกิม	479	13.97	3
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เกิม	604	17.64	2
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เกิมหรือเทียบเท่า	200	5.84	4
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	118	3.44	5
ปริญญาตรี	105	3.07	7
สูงกว่าปริญญาตรี	40	1.17	8
รวม	3,423	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

133 คน

จากตาราง 28 แสดงว่านักศึกษาที่บิดาสําเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (51.45%) รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่บิดาสําเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.3 (17.64%) ป.7 (13.97%) ม.ศ.5 (5.84%) อนุปริญญา (3.44%) ต่ำกว่า ป.4 (3.42%) ปริญญาตรี (3.07%) และสูงกว่าปริญญาตรี (1.17%) ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับ

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

ระดับการศึกษาของมารดา	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
ต่ำกว่า ป.4	326	9.40	3
ป.4	2,439	70.31	1
ป.7 หรือ ม.3 เติม	331	9.54	2
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เติม	242	6.97	4
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เติมหรือเทียบเท่า	54	1.57	5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	46	1.32	6
ปริญญาตรี	24	0.69	7
สูงกว่าปริญญาตรี	7	0.20	8
รวม	3,469	100.00	

ข้อมูล ไม่สมบูรณ์

87 คน

จากตาราง 29 แสดงว่านักศึกษาที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (70.31%) รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.7 (9.54%) ต่ำกว่า ป.4 (9.40%) ม.ศ.3 (6.97%) ม.ศ.5 (1.57%) อนุปริญญา (1.32%) ปริญญาตรี (0.69%) และสูงกว่าปริญญาตรี (0.20%) ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับ

ตาราง 30 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามรายได้ต่อเนื่องของบิดา

รายได้ต่อเนื่องของบิดา	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
ไม่มีรายได้	199	6.05	6
ต่ำกว่า 500 บาท	392	11.91	4
500-1,000 บาท	865	26.28	1
1,001-2,000 บาท	863	26.22	2
2,001-3,000 บาท	675	20.51	3
3,001-5,000 บาท	222	6.75	5
5,001-7,000 บาท	44	1.34	7
มากกว่า 7,000 บาท	31	0.94	8
รวม	3,291	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

265 คน

จากตาราง 30 แสดงว่านักศึกษาที่มีบิดามีรายได้ต่อเนื่อง 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (26.28%) รองลงมาได้แก่ นักศึกษาที่มีบิดามีรายได้ต่อเนื่อง 1,001-2,000 บาท (26.22%) 2,001-3,000 บาท (20.51%) ต่ำกว่า 500 บาท (11.91%) 3,000-5,000 บาท (6.75%) ไม่มีรายได้ (6.05%) 5,001-7,000 บาท (1.34%) และมากกว่า 7,000 บาท (0.94%) ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับ

ตาราง 31 จำนวนและการร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามรายได้ก่อนของมารดา

รายได้ก่อนของมารดา	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
ไม่มีรายได้	746	22.86	2
ต่ำกว่า 500 บาท	700	21.44	3
500-1,000 บาท	927	28.40	1
1,001-2,000 บาท	530	16.24	4
2,001-3,000 บาท	241	7.39	5
3,001-5,000 บาท	85	2.60	6
5,001-7,000 บาท	15	0.46	8
มากกว่า 7,000 บาท	20	0.61	7
รวม	3,264	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

292 คน

จากตาราง 31 แสดงว่านักศึกษาที่มารดาปียาได้ก่อนละ 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (28.40%) รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่มารดาไม่มีรายได้ (22.86%) มีรายได้ก่อนต่ำกว่า 500 บาท (21.44%) 1,001-2,000 บาท (16.24%) 2,001-3,000 บาท (7.39%) 3,001-5,000 บาท (2.60%) มากกว่า 7,000 บาท (0.61%) และ 5,001-7,000 บาท (0.46%) ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับ

ตาราง 32 จำนวนและการร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษา

สาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษา	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์	211	5.96	3
เกษตรศาสตร์	137	3.87	4
วิทยาศาสตร์	116	3.27	5
วิศวกรรมศาสตร์	449	12.67	2
นิติศาสตร์	—	—	—
กฎหมาย	—	—	—
สังคมศาสตร์	95	2.68	6
มนุษยศาสตร์	15	0.42	7
ศึกษาศาสตร์	2,521	71.13	1
รวม	3,544	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

12 คน

จากตาราง 32 แสดงว่านักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มากเป็นอันดับ 1 (71.13%) รองลงมาได้แก่สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ (12.67%) แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ (5.96%) เกษตรศาสตร์ (3.87%) วิทยาศาสตร์ (3.27%) สังคมศาสตร์ (2.68%) และมนุษยศาสตร์ (0.42%) มากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ

ตาราง 33 จำนวนและค่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
จำแนกตามสถาบันที่ได้โอกาสศึกษา

สถาบันที่ได้โอกาสศึกษา	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
มหาวิทยาลัย	165	4.65	2
วิทยาลัยของรัฐ	3,380	95.35	1
รวม	3,545	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

11 คน

จากตาราง 33 แสดงว่านักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในวิทยาลัย
ของรัฐมากที่สุดคือร้อยละ 95.35 และได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย
รองลงมาคือร้อยละ 4.65

ตาราง 34 จำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้
โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	จำนวน	การได้โอกาสศึกษา	
		ร้อยละ	อันดับ
บิดามารดา	518	14.70	3
เพื่อนฝูง	78	2.21	8
ครูอาจารย์	114	3.23	7
ความมีหน้าที่ทางอาชีพ	187	5.30	5
ความยากง่ายในการเรียน	379	10.75	4
จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น	153	4.31	6
โอกาสในการหางาน	1,507	42.74	1
อื่น ๆ	590	16.73	2
รวม	3,526	100.00	

ข้อมูลไม่สมบูรณ์

30 คน

จากตาราง 34 แสดงว่าโอกาสในการหางานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (42.74%) รองลงมาได้แก่ปัจจัยอื่น ๆ (16.73%) บิดามารดา (14.70%) ความยากง่ายในการเรียน (10.75%) ความมีหน้าที่ทางอาชีพ (5.30%) จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น (4.31%) ครูอาจารย์ (3.23%) และเพื่อนฝูง (2.21%) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามากเป็นอันดับ 2, 3, 4, 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปรกับเกณฑ์ลักษณะสถานภาพของประชากร

ตาราง 35 เปรียบเทียบค่าร้อยละเพศของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
กับเกณฑ์เพศของประชากรในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปี

เพศ	ประชากร		นักศึกษา	
	ร้อยละ	อันกัษ	ร้อยละ	อันกัษ
ชาย	42.00	2	46.53	2
หญิง	58.00	1	53.47	1
รวม	100.00		100.00	

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจ
แรงงานทั่วราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519
 หน้า 113

ผลการเปรียบเทียบค่าร้อยละเพศของกลุ่มประชากรกับกลุ่มนักศึกษาคตามตาราง 35
 ปรากฏว่าเพศหญิงมีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มประชากร (58.00%) และมากที่สุดในกลุ่ม
 นักศึกษาคว (53.47%) ส่วนเพศชายมีจำนวนรองลงมาในกลุ่มประชากร (42.00%)
 และรองลงมาในกลุ่มนักศึกษาคว (46.53%)

ตาราง 36 เปรียบเทียบค่าร้อยละอาชีพของบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์อาชีพของประชากรชายในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

อาชีพ	ประชากรชาย*		บิดานักศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ลูกจ้างรัฐบาล	5.61	5	30.94	2
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน	12.10	2	3.34	5
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	9.23	3	21.44	3
เกษตรกร ประมง	66.79	1	40.58	1
ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน	6.27	4	3.70	4
รวม	100.00		100.00	

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจ
แรงงานทั่วราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519
หน้า 117-118

ผลการเปรียบเทียบค่าร้อยละอาชีพของกลุ่มประชากรชายกับกลุ่มบิดานักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามตาราง 36 พบว่าอาชีพเหล่านี้คืออาชีพเกษตรกร ประมง เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวและผู้ไม่ประกอบอาชีพ มีจำนวนค่าร้อยละอยู่ในอันดับเดียวกันคือมากเป็นอันดับ 1 (66.79% กับ 40.58%) อันดับ 3 (9.23% กับ 21.44%) และอันดับ 4 (6.27% กับ 3.70%) ตามลำดับ ส่วนอาชีพลูกจ้าง รัฐบาลมีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 5 (5.61%) ในกลุ่มประชากรชายแต่เป็นอันดับ 2 (30.94%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา และอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนมีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 2 (12.10%) ในกลุ่มประชากรชายแต่เป็นอันดับ 5 (3.34%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา

ตาราง 37 เปรียบเทียบค่าร้อยละอาชีพของมารดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์อาชีพของประชากรหญิงในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

อาชีพ	ประชากรหญิง*		มารดานักศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ลูกจ้างรัฐบาล	4.03	5	6.02	5
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน	2.32	4	0.76	4
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	14.42	3	19.13	3
เกษตรกร ประมง	16.90	2	34.61	2
ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน	62.31	1	39.48	1
รวม	100.00		100.00	

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา รายงานผลการสำรวจแรงงาน
ทั่วราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519 หน้า 117-118

ผลการเปรียบเทียบค่าร้อยละอาชีพของกลุ่มประชากรหญิงกับกลุ่มมารดานักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามตาราง 37 พบว่าอาชีพเหล่านี้คือ ผู้ไม่ประกอบอาชีพ อาชีพเกษตรกร ประมง เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนและลูกจ้างรัฐบาล มีจำนวนค่าร้อยละอยู่ในอันดับเดียวกันคือมากเป็นอันดับ 1 (62.31% กับ 39.48%) อันดับ 2 (16.90% กับ 34.61%) อันดับ 3 (14.42% กับ 19.13%) อันดับ 4 (2.32% กับ 0.76%) และอันดับ 5 (4.03% กับ 6.02%) ตามลำดับ

ตาราง 38 เปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของบิดาของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์ระดับการศึกษาของประชากรชายในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา	ประชากรชาย*		บิดานักศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ต่ำกว่า ป.4	17.30	2	3.42	6
ป.4	77.05	1	51.45	1
ป.7 หรือ ม.3 เดิม	1.69	4	13.97	3
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เดิม	2.66	3	17.64	2
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 หรือเทียบเท่า	0.25	6	5.84	5
อนุปริญญาขึ้นไป	1.05	5	7.68	4
รวม	100.00	-	100.00	-

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519 หน้า 115-116

ผลการเปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรชายกับกลุ่มบิดานักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามตาราง 38 พบว่าการศึกษาระดับ ป.4 มีจำนวนค่าร้อยละอยู่ในอันดับเดียวกันคือมากเป็นอันดับ 1 (77.05% กับ 51.45%) ส่วนการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 มีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 2 (17.30%) ในกลุ่มประชากรชาย แต่มากเป็นอันดับ 6 (3.42%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา การศึกษาระดับ ป.7 มีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 4 (1.69%) ในกลุ่มประชากรชาย แต่มากเป็นอันดับ 3 (13.97%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา การศึกษาระดับ ม.ศ.3 มีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 3 (2.66%) ในกลุ่มประชากรชาย แต่มากเป็นอันดับ 2 (17.64%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา การศึกษาระดับ ม.ศ.5 มีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 6 (0.25%) ในกลุ่มประชากรชาย แต่มากเป็นอันดับ 5 (5.84%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา และการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้นไปมีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 5 (1.05%) ในกลุ่มประชากรชาย แต่มากเป็นอันดับ 4 (7.68%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา

ตาราง 39 เปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของมารดานักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์ระดับการศึกษาของประชากรหญิงในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา	ประชากรหญิง *		มารดานักศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ต่ำกว่า ป.4	22.44	2	9.40	3
ป.4	75.78	1	70.31	1
ป.7 หรือ ม.3 เกิม	0.55	4	9.54	2
ม.ศ.3 หรือ ม.๕ เกิม	0.75	3	6.97	4
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เกิมหรือเทียบเท่า	0.22	6	1.57	6
อนุปริญญาขึ้นไป	0.26	5	2.21	5
รวม	100.00		100.00	

* ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจแรงงาน
ทั่วราชอาณาจักร(รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519 หน้า 115-116

ผลการเปรียบเทียบค่าร้อยละระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรหญิงกับกลุ่มมารดานักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามตามตาราง 39 พบว่าการศึกษาระดับ ป.4 ม.ศ.5 และอนุปริญญาขึ้นไปมีจำนวนค่าร้อยละอยู่ในอันดับเดียวกันคือมากเป็นอันดับ 1 (75.78% กับ 70.31%) อันดับ 6 (0.22% กับ 1.57%) และอันดับ 5 (0.26% กับ 2.21%) ตามลำดับ ส่วนการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 มีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 2 (22.44%) ในกลุ่มประชากรหญิงแต่เป็นอันดับ 3 (9.40%) ในกลุ่มมารดานักศึกษา การศึกษาระดับ ป.7 มีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 4 (0.55%) ในกลุ่มประชากรหญิงแต่เป็นอันดับ 2 (9.54%) ในกลุ่มมารดานักศึกษา และการศึกษาระดับ ม.ศ.3 มีจำนวนค่าร้อยละมากเป็นอันดับ 3 (0.75%) ในกลุ่มประชากรหญิงแต่เป็นอันดับ 4 (6.97%) ในกลุ่มมารดานักศึกษา

ตาราง 40 เปรียบเทียบการร้อยละรายได้ต่อเนื่องของบิดาและมารดานักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับเกณฑ์รายได้ต่อเนื่องของประชากรในภาคเหนือ

รายได้ต่อเนื่อง	ประชากร*		บิดาและมารดานักศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	75.00	1	58.47	1
สูงกว่า 1,000 บาท	25.00	2	41.53	2
รวม	100.00		100.00	

* ที่มา : กองวางแผนประชากรและกำลังคน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถิติและสรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ด้านประชากร กำลังคนและการมีงานทำสำหรับประชาชน 2520
หน้า 112

ผลการเปรียบเทียบการร้อยละรายได้ต่อเนื่องของกลุ่มประชากรกับกลุ่มบิดาและมารดานักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามตาราง 40 พบว่ารายได้ต่อเนื่องต่ำกว่า 1,000 บาท มีจำนวนการร้อยละสูงสุดในกลุ่มประชากร (75.00%) และสูงสุดในกลุ่มบิดาและมารดานักศึกษากว (58.47%) และรายได้ต่อเนื่องสูงกว่า 1,000 บาท มีจำนวนการร้อยละรองลงมาในกลุ่มประชากร (25.00%) และรองลงมาในกลุ่มบิดาและมารดานักศึกษากว (41.53%)

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบลักษณะสภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
กับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปร
และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับ
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ตาราง 41 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับ
นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ชาย	41.36	2	46.53	2
หญิง	58.64	1	53.47	1
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 41 พบว่านักเรียนหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด (58.64%) และได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุดด้วย (53.47%) ส่วนนักเรียนชายต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษารองลงมา (41.36%) และได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษารองลงมาเช่นกัน (46.53%)

ตาราง 42 เปรียบเทียบร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับ
นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามหลักสูตร

หลักสูตร	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ม.ศ.5	66.90	1	46.74	1
ป.กศ.	12.30	3	29.54	2
ป.วช.	20.80	2	22.37	3
อื่น ๆ	—		1.35	4
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 42 พบว่านักเรียนชั้น ม.ศ.5 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (66.90%) และได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ด้วย (46.74 %) ส่วนนักเรียนชั้น ป.กศ. และ ป.วช. ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 3 และ 2 (12.30 % และ 20.80 %) ตามลำดับ แต่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2 และ 3 (29.54 % และ 22.37 %) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่จบหลักสูตรอื่น ๆ ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 4 (1.35 %)

ตาราง 43 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับ
นักเรียนที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของบิดา

อาชีพของบิดา	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
รับราชการ	30.50	2	28.44	2
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2.53	5	2.50	6
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน	3.79	4	3.34	5
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	27.80	3	21.44	3
เกษตรกร ประมง	34.12	1	40.58	1
ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน	1.26	6	3.70	4
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 43 พบว่านักเรียนที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมง รับราชการและ
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1
(34.12 %) อันดับ 2 (30.50 %) และอันดับ 3 (27.80 %) ตามลำดับ และ
ได้โอกาสศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (40.58 %) อันดับ 2 (28.44 %)
และอันดับ 3 (21.44 %) ตามลำดับด้วย ส่วนนักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ
ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 5 (2.53 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็น
อันดับ 6 (2.50 %) นักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนต้องการศึกษา
ในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 4 (3.79 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 5
(3.34 %) และนักเรียนที่บิดาไม่ประกอบอาชีพต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็น
อันดับ 6 (1.26 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 4 (3.70 %)

ตาราง 44 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับ
นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามอาชีพของมารดา

อาชีพของมารดา	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
รับราชการ	5.92	4	5.68	4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1.08	6	0.34	6
พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน	1.62	5	0.76	5
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	29.62	2	19.13	3
เกษตรกร ประมง	35.73	1	34.61	2
ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน	26.03	3	39.48	1
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 44 แสดงว่านักเรียนที่มารดา รับราชการ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัท
เอกชนและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 4 (5.92%)
อันดับ 5 (1.62 %) และอันดับ 6 (1.08 %) ตามลำดับ และได้โอกาสศึกษามาก
เป็นอันดับ 4 (5.68 %) อันดับ 5 (0.76 %) และอันดับ 6 (0.34 %) ตาม
ลำดับด้วย ส่วนนักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษาระดับ
อุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2 (29.62 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 3
(19.13 %) นักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมง ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษา
มากเป็นอันดับ 1 (35.73 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 2 (34.61 %) และนักเรียนที่มารดา
ไม่ประกอบอาชีพ ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 3 (26.03 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 (39.48 %)

ตาราง 45 เปรียบเทียบการร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

ระดับการศึกษาของบิดา	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ต่ำกว่า ป.4	7.21	4	3.42	6
ป.4	48.29	1	51.45	1
ป.7 หรือ ม.3 เกิม	10.27	3	13.97	3
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เกิม	20.90	2	17.64	2
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เกิมหรือเทียบเท่า	4.69	5	5.84	4
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	3.24	7	3.44	5
ปริญญาตรี	3.60	6	3.07	7
สูงกว่าปริญญาตรี	1.80	8	1.17	8
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 45 แสดงว่านักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ม.ศ.3 และสูงกว่าปริญญาตรีต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1, 2, 3 และ 8 ตามลำดับ (48.29%, 20.90 %, 10.27 %, และ 1.80%) และได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1, 2, 3, และ 8 ตามลำดับด้วย (51.45 %, 17.64 %, 13.97 และ 1.17 %) ส่วนนักศึกษาที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 4 (7.21 %) แต่ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 6 (3.42 %) นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.5 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 5 (4.69 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 4 (5.84 %) นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 7 (3.24 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 5 (3.44 %) นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 6 (3.60%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 7 (3.07%)

ตาราง 46 เปรียบเทียบร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับ
นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

ระดับการศึกษาของมารดา	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ต่ำกว่า ป.4	16.76	2	9.40	3
ป.4	63.49	1	70.31	1
ป.7 หรือ ม.3 เกิม	5.64	4	9.54	2
ม.ศ.3 หรือ ม.6 เกิม	7.23	3	6.97	4
ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เกิมหรือเทียบเท่า	3.53	5	1.57	5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	2.12	6	1.32	6
ปริญญาตรี	0.88	7	0.69	7
สูงกว่าปริญญาตรี	0.35	8	0.20	8
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 46 แสดงว่านักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ม.ศ.5
อนุปริญญา ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ
1, 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับ (63.49 %, 3.53 %, 2.12 %, 0.88 % และ
0.35 %) และได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1, 5, 6, 7 และ 8 ตามลำดับด้วย
(70.31 %, 1.57 %, 1.32 %, 0.69 % และ 0.20 %) ส่วนนักเรียนที่มารดาสำเร็จ
การศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 2 (16.76%)
แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 3 (9.40 %) นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ
ป.7 ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 4 (5.64 %) แต่ได้โอกาสศึกษา
มากเป็นอันดับ 2 (9.54 %) และนักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.3
ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 3 (7.23 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็น
อันดับ 4 (6.97 %)

ตาราง 47 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับ
นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเนื่องของบิดา

รายได้ต่อเนื่องของบิดา	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ไม่มีรายได้	5.56	6	6.05	6
ต่ำกว่า 500 บาท	11.48	4	11.91	4
500-1,000 บาท	22.96	2	26.28	1
1,001-2,000 บาท	25.19	1	26.22	2
2,001-3,000 บาท	22.41	3	20.51	3
3,001-5,000 บาท	9.07	5	6.75	5
5,001-7,000 บาท	1.11	8	1.34	7
มากกว่า 7,000 บาท	2.22	7	0.94	8
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 47 แสดงว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่องละ 2,001-3,000 บาท
ต่ำกว่า 500 บาท 3,001-5,000 บาทและไม่มีรายได้ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 3,
4, 5 และ 6 ตามลำดับ (22.41 %, 11.48 %, 9.07 % และ 5.56 %) และ
ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 3, 4, 5 และ 6 ตามลำดับด้วย (20.51 %, 11.91 %,
6.75 % และ 6.05 %) ส่วนนักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่องละ 500-1,000 บาท
ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 2 (22.96 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 (26.28 %)
นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่องละ 1,001-2,000 บาทต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 1
(25.19 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 2 (26.22 %) นักเรียนที่บิดามีรายได้
ต่อเนื่องละ 5,001-7,000 บาทต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 8 (1.11 %) แต่ได้โอกาส
ศึกษามากเป็นอันดับ 7 (1.34 %) และนักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเนื่องมากกว่า 7,000
บาทต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 7 (2.22 %) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 8
(0.94 %)

ตาราง 48 เปรียบเทียบค่าร้อยละของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับ
นักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของมารดา

รายได้ต่อเดือนของมารดา	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
ไม่มีรายได้	24.54	1	22.86	2
ต่ำกว่า 500 บาท	18.08	3	21.44	3
500-1,000 บาท	23.43	2	28.40	1
1,001-2,000 บาท	18.08	3	16.24	4
2,001-3,000 บาท	10.15	5	7.39	5
3,001-5,000 บาท	3.87	6	2.60	6
5,001-7,000 บาท	1.11	7	0.46	8
มากกว่า 7,000 บาท	0.74	8	0.61	7
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 48 แสดงว่านักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละต่ำกว่า 500 บาท 2,001-3,000 บาทและ 3,001-5,000 บาทต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 3, 5 และ 6 ตามลำดับ (18.08%, 10.15% และ 3.87%) และได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 3, 5 และ 6 ด้วย (21.44%, 7.39% และ 2.60%) ส่วนนักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษา มากเป็นอันดับ 1 (24.54%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 2 (22.86%) นักเรียนที่มารดา มีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาทต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 2 (23.43%) แต่ได้โอกาส ศึกษาเป็นอันดับ 1 (28.40%) นักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท ต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 3 (18.08%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 4 (16.24%) นักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละ 5,001-7,000 บาทต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 7 (1.11%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 8 (0.46%) และนักเรียนที่มารดามีรายได้ เดือนละมากกว่า 7,000 บาทต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 8 (0.74%) แต่ได้โอกาสศึกษา มากเป็นอันดับ 7 (0.61%)

ตาราง 49 เปรียบเทียบค่าร้อยละของสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
กับสาขาวิชาที่นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

สาขาวิชา	ความต้องการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์	25.00	2	5.96	3
เกษตรศาสตร์	11.07	3	3.87	4
วิทยาศาสตร์	8.39	4	3.27	5
วิศวกรรมศาสตร์	6.25	6	12.67	2
วิจิตรศิลป์	3.39	9	—	—
กฎหมาย	5.54	7	—	—
สังคมศาสตร์	27.68	1	2.68	6
มนุษยศาสตร์	4.64	8	0.42	7
ศึกษาศาสตร์	8.08	5	71.13	1
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 49 แสดงว่านักเรียนต้องการศึกษาสาขาสังคมศาสตร์มากเป็นอันดับ 1 (27.68%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 6 (2.68%) ต้องการศึกษาด้านแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์มากเป็นอันดับ 2 (25.00%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 3 (5.96%) ต้องการศึกษาด้านเกษตรศาสตร์มากเป็นอันดับ 3 (11.07%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 4 (3.87%) ต้องการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์มากเป็นอันดับ 4 (8.39%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 5 (3.27%) ต้องการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์มากเป็นอันดับ 5 (8.08%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 (71.13%) ต้องการศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์มากเป็นอันดับ 6 (6.25%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 2 (12.67%) ต้องการศึกษาด้านกฎหมายมากเป็นอันดับ 7 (5.54%) แต่ไม่ได้โอกาสศึกษา ต้องการศึกษาด้านมนุษยศาสตร์มากเป็นอันดับ 8 (4.64%) แต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 7 (0.42%) และต้องการศึกษาด้านวิจิตรศิลป์มากเป็นอันดับ 9 (3.39%) แต่ไม่ได้โอกาสศึกษา

ตาราง 50 เปรียบเทียบการร้อยละของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	ความต้องการการศึกษา		การได้โอกาสศึกษา	
	ร้อยละ	อันดับ	ร้อยละ	อันดับ
บิดามารดา	13.73	3	14.70	3
เพื่อนฝูง	1.06	8	2.21	8
ครูอาจารย์	1.41	7	3.23	7
ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ	6.34	6	5.30	5
ความยากง่ายในการเรียน	20.60	2	10.75	4
จำนวนผู้สอบคัดเลือกในสาขานั้น	6.51	5	4.34	6
โอกาสในการหางาน	39.96	1	42.74	1
อื่น ๆ	10.39	4	16.73	2
รวม	100.00		100.00	

จากตาราง 50 แสดงว่าโอกาสในการหางาน บิดามารดา ครูอาจารย์และเพื่อนฝูง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 1, 3, 7 และ 8 ตามลำดับ (39.96%, 13.73%, 1.41%, และ 1.06%) และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1, 3, 7 และ 8 ตามลำดับด้วย (42.74%, 14.70%, 3.23% และ 2.21%) ส่วนความมีหน้ามีตาทางอาชีพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมากเป็นอันดับ 6 (6.34%) แต่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 5 (5.30%) ความยากง่ายในการเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 2 (20.60%) แต่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 4 (10.75%) จำนวนผู้สอบคัดเลือกในสาขานั้นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 5 (6.51%) แต่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 6 (4.34%) และปัจจัยอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษามากเป็นอันดับ 4 (10.39%) แต่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 2 (16.73%)

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษากันคว้า

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะการแจกแจงของความถี่ของการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าและได้ศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับอุดมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ว่ามีลักษณะอย่างไรและมีความสอดคล้องกันเพียงใด

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มี 2 กลุ่มได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ นักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่าที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนและวิทยาลัยต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2521 จำนวน 982 คน โดยสุ่มจากนักเรียนชั้น ม.ศ.5 หรือเทียบเท่า

2. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังเรียนในระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2521 จำนวน 3,556 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ฉบับได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ
ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน
ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ
ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสาขาวิชาที่ศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

เลือกศึกษาในสาขานั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 - 1.1 ตรวจสอบและแจกแจงความถี่จากแบบสอบถาม
 - 1.2 เปลี่ยนความถี่เป็นอัตราส่วนร้อยละโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
 - 1.3 ทดสอบนัยสำคัญของสัดส่วนโดยใช้ $Z - test$
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
 - 2.1 ตรวจสอบและแจกแจงความถี่จากแบบสอบถาม
 - 2.2 เปลี่ยนความถี่เป็นอัตราส่วนร้อยละโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
 - 2.3 นำการร้อยละที่ได้จากการจำแนกตามสถานภาพมาเทียบกับการร้อยละของ

ประชากรตามสถานภาพ

3. นำการร้อยละของความต้องการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาที่จำแนกตามสถานภาพมาเทียบกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อพิจารณาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนจำแนกตามลักษณะสถานภาพ โดยพิจารณาจากสัดส่วนภายในกลุ่มของแต่ละตัวแปรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สรุปได้ดังนี้
 - 1.1 นักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 65.48 และไม่ต้องการศึกษาร้อยละ 34.52
 - 1.2 นักเรียนหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 62.10 และนักเรียนชายต้องการศึกษาร้อยละ 55.50
 - 1.3 นักเรียนชั้น ม.ศ.5 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 70.18 นักเรียนชั้น ป.กศ.และ ป.วช. ต้องการศึกษาร้อยละ 44.77 และ 43.55 ตามลำดับ
 - 1.4 นักเรียนที่บิดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับราชการและพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษาค่อนข้างสูงคือร้อยละ 70.96, 70.00, 69.26 และ 51.21 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่บิดา

เป็นเกษตรกร ประมง และไม่ประกอบอาชีพ ต้องการศึกษาก่อนข้างต่ำคือร้อยละ 47.72 และ 41.17 ตามลำดับ

1.5 นักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว รับราชการ ไม่ประกอบอาชีพและพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างสูงคือร้อยละ 71.73, 70.21, 63.04 และ 56.25 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมงและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างต่ำคือร้อยละ 49.50 และ 40.00 ตามลำดับ

1.6 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างสูงคือนักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ อนุปริญญา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี ป.7 ม.ศ.3 ม.ศ.5 และต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาร้อยละ 78.26, 76.92, 71.42, 67.05, 63.38, 60.46, 53.81 และ 52.63 ตามลำดับ

1.7 นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างสูงคือนักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ม.ศ.5 อนุปริญญา ป.7 ม.ศ.3 ป.4 ต่ำกว่า ป.4 และสูงกว่าปริญญาตรี ต้องการศึกษาร้อยละ 83.33, 80.00 80.00, 64.00, 62.12, 57.69, 57.22, และ 50.00 ตามลำดับ

1.8 นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 3,001-5,000 บาท 2,001-3,000 บาท มากกว่า 7,000 บาท 1,001-2,000 บาท 5,001-7,000 บาทและ 500-1,000 บาท ต้องการศึกษาก่อนข้างสูงคือร้อยละ 79.03, 69.54, 63.15, 62.12, 60.00, และ 56.88 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ ต่ำกว่า 500 บาทและไม่มีรายได้ ต้องการศึกษาก่อนข้างต่ำคือร้อยละ 46.96 และ 37.50 ตามลำดับ

1.9 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต่อเดือนทุกระดับ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างสูงคือรายได้เดือนละ 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 1,001-2,000 บาท 5,001-7,000 บาท 500-1,000 บาท ไม่มีรายได้ ต่ำกว่า 500 บาท และมากกว่า 7,000 บาท ต้องการศึกษาร้อยละ 77.46, 72.41, 69.50, 60.00, 58.79, 55.41, 51.57, และ 50.00 ตามลำดับ

1.10 สาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุดได้แก่ สังคมศาสตร์คือร้อยละ 27.68 รองลงมาตามลำดับได้แก่ แพทยศาสตร์และพยาบาลศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ กฎหมาย มนุษยศาสตร์ และวิจิตรศิลป์คือร้อยละ 25.00, 11.07, 8.39, 8.04, 6.25, 5.54, 4.64. และ 3.39 ตามลำดับ

1.11 สถาบันที่นักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุดได้แก่ มหาวิทยาลัย คือร้อยละ 65.89 รองลงมาได้แก่วิทยาลัยของรัฐ วิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยรวมค่าแห่งและสถาบันอื่น ๆ คือร้อยละ 30.54, 1.25, 1.25 และ 1.07 ตามลำดับ

1.12 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาของนักเรียนมากที่สุดได้แก่ โอกาสในการหางานคือร้อยละ 39.96 รองลงมาได้แก่ ความยากง่ายในการเรียน บิตามารดา ปัจจัยอื่น ๆ จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ ครูอาจารย์และเพื่อนฝูง คือร้อยละ 20.60, 13.73, 10.39, 6.51, 6.34, 1.41 และ 1.06 ตามลำดับ

2. เมื่อเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน สรุปได้ดังนี้

2.1 นักเรียนหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนชาย

2.2 นักเรียนชั้น ม.ศ.5 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนชั้น ป.กศ. และ ป.วช. ส่วนนักเรียนชั้น ป.วช. กับนักเรียนชั้น ป.กศ. ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.3 นักเรียนที่บิดารับราชการต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน เกษตรกร ประมง และผู้ไม่ประกอบอาชีพ นักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมง นักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว

และนักเรียนที่บิดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มากกว่านักเรียนที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมงและผู้นับประกอบอาชีพ นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.4 นักเรียนที่มารดาบริหารราชการต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่า นักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจและเกษตรกร ประมง นักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว นักเรียนที่มารดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว นักเรียนที่มารดาเป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่า นักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมงและผู้นับประกอบอาชีพ และนักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาไม่ประกอบอาชีพ นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.5 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ อนุปริญญาและปริญญาตรี และนักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.7 ม.ศ.3 อนุปริญญาและปริญญาตรี นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.6 นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.5 และอนุปริญญา และนักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.5 และอนุปริญญา นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.7 นักเรียนที่บิดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่า นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาท 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท 3,001-5,000 บาท 5,001-7,000 บาท และมากกว่า 7,000 บาท

นักเรียนที่มีรายได้น้อยกว่า 500 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา น้อยกว่านักเรียนที่มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท และ 3,001-5,000 บาท นักเรียนที่มีรายได้น้อยกว่า 500-1,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มีรายได้เดือนละ 2,001-3,000 บาทและ 3,001-5,000 บาท และนักเรียนที่มีรายได้น้อยกว่า 1,001-2,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มีรายได้เดือนละ 3,001-5,000 บาท นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.9 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาทและ 2,001-3,000 บาท นักเรียนที่มารดาที่มีรายได้น้อยกว่า 500 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา น้อยกว่านักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท และ 3,001-5,000 บาท และนักเรียนที่มารดาที่มีรายได้น้อยกว่า 500-1,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่มารดาที่มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาทและ 2,001-3,000 บาท นอกนั้นต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. เมื่อพิจารณาการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา ว่าแนกตาม ลักษณะสถานภาพ โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา สรุปได้ดังนี้

3.1 นักศึกษาหญิงได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 53.47 และ นักศึกษาชายได้โอกาสศึกษาร้อยละ 46.53

3.2 นักศึกษาที่วชน ม.ศ.5 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็น อันดับ 1 คือร้อยละ 46.74 รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่วชน ป.กศ. และ ป.วช. คือร้อยละ 29.54 และ 22.37 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาที่จบหลักสูตรอื่น ๆ ได้โอกาส ศึกษาเป็นอันดับสุดท้ายคือร้อยละ 1.35

3.3 นักศึกษาที่เป็นเกษตรกร ประมงได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา มากเป็นอันดับ 1 คือร้อยละ 40.58 อันดับ 2 ได้แก่ นักศึกษาที่เป็นข้าราชการคือ

ร้อยละ 28.44 และอันดับสุดท้ายได้แก่นักศึกษาที่บิดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจคือร้อยละ 2.50

3.4 นักศึกษาที่มารดาไม่ประกอบอาชีพได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 คือร้อยละ 39.48 อันดับ 2 ได้แก่นักศึกษาที่มารดาเป็นเกษตรกรประมาณร้อยละ 34.61 และอันดับสุดท้ายได้แก่นักศึกษาที่บิดาเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจคือร้อยละ 0.34

3.5 นักศึกษาที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 คือร้อยละ 51.45 อันดับ 2 ได้แก่นักศึกษาที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.3 คือร้อยละ 17.64 และอันดับสุดท้ายได้แก่นักศึกษาที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีคือร้อยละ 1.17

3.6 นักศึกษาที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 คือร้อยละ 70.31 อันดับ 2 ได้แก่นักศึกษาที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.7 คือร้อยละ 9.54 และอันดับสุดท้ายได้แก่นักศึกษาที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีคือร้อยละ 0.20

3.7 นักศึกษาที่บิดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 คือร้อยละ 26.20 อันดับ 2 ได้แก่นักศึกษาที่บิดามีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาทคือร้อยละ 26.22 และอันดับสุดท้ายได้แก่นักศึกษาที่บิดามีรายได้เดือนละมากกว่า 7,000 บาทคือร้อยละ 0.94

3.8 นักศึกษาที่มารดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 คือร้อยละ 28.40 อันดับ 2 ได้แก่นักศึกษาที่มารดาไม่มีรายได้คือร้อยละ 22.86 และอันดับสุดท้ายได้แก่นักศึกษาที่มารดามีรายได้เดือนละ 5,001-7,000 บาทคือร้อยละ 0.46

3.9 สาขาวิชาที่นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ได้แก่สาขาวิชาศึกษาศาสตร์คือร้อยละ 71.13 อันดับ 2 ได้แก่สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์คือร้อยละ 12.67 และอันดับสุดท้ายได้แก่สาขาวิชามนุษยศาสตร์คือร้อยละ 0.42

3.10 นักศึกษาได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในวิทยาลัยของรัฐมากที่สุดคือร้อยละ 95.35 และได้โอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยรองลงมาคือร้อยละ 4.65

3.11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 ได้แก่โอกาสในการหางานคือร้อยละ 42.74 อันดับ 2 ได้แก่ปัจจัยอื่น ๆ คือร้อยละ 16.73 และอันดับสุดท้ายได้แก่เพื่อนฝูงคือร้อยละ 2.21

4. เมื่อพิจารณาถึงคุณสมบัติสถานภาพของนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปรกับเกณฑ์ลักษณะสถานภาพของประชากร สรุปได้ดังนี้

4.1 เพศหญิงมีมากที่สุด (58.00%) ในกลุ่มประชากรและมากที่สุด (53.47%) ในกลุ่มนักศึกษา ส่วนเพศชายมีจำนวนรองลงมา (42.00%) ในกลุ่มประชากรและรองลงมาในกลุ่มนักศึกษา (46.53%)

4.2 อาชีพเกษตรกร ประมงมีมากเป็นอันดับ 1 (66.79%) ในกลุ่มประชากรชายและมากเป็นอันดับ 1 (40.58%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา ส่วนอาชีพลูกจ้างรัฐบาลมีมากเป็นอันดับ 5 (5.61%) ในกลุ่มประชากรชายแต่เป็นอันดับ 2 (30.94%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา และอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนมีมากเป็นอันดับ 2 (12.10%) ในกลุ่มประชากรชายแต่เป็นอันดับ 5 (3.34%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา

4.3 ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้านมีมากเป็นอันดับ 1 (62.31%) ในกลุ่มประชากรหญิงและมากเป็นอันดับ 1 (39.48%) ในกลุ่มมารดานักศึกษา และอาชีพลูกจ้างรัฐบาลมีมากเป็นอันดับสุดท้าย (4.03%) ในกลุ่มประชากรหญิงและมีมากเป็นอันดับสุดท้าย (6.02%) ในกลุ่มมารดานักศึกษา

4.4 การศึกษาระดับ ป.4 มีมากเป็นอันดับ 1 (77.05%) ในกลุ่มประชากรชายและมากเป็นอันดับ 1 (51.45%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา การศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 มีมากเป็นอันดับ 2 (17.30%) ในกลุ่มประชากรชายแต่เป็นอันดับสุดท้าย (3.42%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา และการศึกษาระดับอนุปริญาขึ้นไปมีมากเป็นอันดับ 5 (1.05%) ในกลุ่มประชากรชายแต่เป็นอันดับ 4 (7.68%) ในกลุ่มบิดานักศึกษา

4.5 การศึกษาระดับ ป.4 มีมากเป็นอันดับ 1 (75.78%) ในกลุ่มประชากรหญิงและมากเป็นอันดับ 1 (70.31%) ในกลุ่มมารดานักศึกษา การศึกษาระดับ ม.ศ.5 และอนุปริญาขึ้นไปมีมากเป็นอันดับ 6 และ 5 (0.22% และ 0.26%) ในกลุ่มประชากรหญิงและมากเป็นอันดับ 6 และ 5 (1.57% และ 2.21%) ในกลุ่มมารดานักศึกษา

4.6 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาทมีจำนวนสูงสุดในกลุ่มประชากรและกลุ่มบิดาและมารดานักศึกษาคือร้อยละ 75.00 และ 58.47 ตามลำดับ ส่วนรายได้สูงกว่า 1,000 บาทมีอันกับรองลงมาคือร้อยละ 25.00 และ 41.53 ตามลำดับ

5. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของนักเรียนที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับนักศึกษาที่ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากผลรวมของแต่ละตัวแปรและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษากับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา พอสรุปได้ดังนี้

5.1 นักเรียนหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด (58.64%) และได้โอกาสศึกษามากที่สุดด้วย (53.47%) ส่วนนักเรียนชายต้องการศึกษารองลงมา (41.36%) และได้โอกาสศึกษารองลงมาเช่นกัน (46.53%)

5.2 นักเรียนชั้น ม.ศ.5 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากเป็นอันดับ 1 (66.90%) และได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับ 1 ด้วย (46.74%) ส่วนนักเรียนชั้น ม.ศ.5 และ ป.วช. ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอันดับ 3 และ 2 (12.30% และ 20.80%) ตามลำดับแต่ได้โอกาสศึกษาเป็นอันดับ 2 และ 3 (29.54% และ 22.37%) ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่จบหลักสูตรอื่น ๆ ได้โอกาสศึกษามากเป็นอันดับสุดท้าย (1.35%)

5.3 นักเรียนที่บิดาเป็นเกษตรกร ประมง รับราชการและเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างสูง (34.44%, 30.50% และ 27.80%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูงด้วย (40.50%, 28.44% และ 21.44%) ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่บิดาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจและผู้อยู่ไม่ประกอบอาชีพต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างต่ำ (3.79%, 2.53% และ 1.26%) ตามลำดับ และได้โอกาสศึกษาก่อนข้างต่ำด้วย (3.34%, 2.50% และ 3.70%) ตามลำดับ

5.4 นักเรียนที่มารดาเป็นเกษตรกร ประมง เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวและผู้อยู่ไม่ประกอบอาชีพ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาก่อนข้างสูง (35.73%, 29.62% และ 26.03%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาก่อนข้างสูงด้วย (34.61%, 19.13% และ 39.48%) ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่มารดา รับราชการ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชนและพนักงาน

รัฐวิสาหกิจ ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างต่ำ (5.92%, 1.62% และ 1.08%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาคอนข้างต่ำด้วย (5.68%, 0.76% และ 0.34%) ตามลำดับ

5.5 นักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ม.ศ.3 และ ป.7 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างสูง (48.29%, 20.90%, และ 10.27%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาคอนข้างสูงด้วย (51.45%, 17.64% และ 13.97%) ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่บิดาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างต่ำ (3.60% และ 1.80%) ตามลำดับ

5.6 นักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างสูง (63.49%) และได้โอกาสศึกษาคอนข้างสูงด้วย (70.31%) ส่วนนักเรียนที่มารดาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างต่ำ (0.88% และ 0.35%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาคอนข้างต่ำด้วย (0.69% และ 0.20%) ตามลำดับ

5.7 นักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาทและ 500-1,000 บาทต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างสูง (25.19% และ 22.96%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาคอนข้างสูงด้วย (26.22% และ 26.28%) ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่บิดามีรายได้เดือนละมากกว่า 7,000 บาทและ 5,001-7,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างต่ำ (2.22% และ 1.11%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาคอนข้างต่ำด้วย (0.94% และ 1.34%) ตามลำดับ

5.8 นักเรียนที่มารดาไม่มีรายได้ มีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาทและต่ำกว่า 500 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างสูง (24.54%, 23.43% และ 18.08%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาคอนข้างสูงด้วย (22.86%, 28.40% และ 21.44%) ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่มารดามีรายได้เดือนละ 5,001-7,000 บาทและมากกว่า 7,000 บาท ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาคอนข้างต่ำ (1.11% และ 0.74%) ตามลำดับและได้โอกาสศึกษาคอนข้างต่ำด้วย (0.61% และ 0.46%) ตามลำดับ

5.9 สาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสูงสุดได้แก่สาขาวิชา

สังคมศาสตร์ (27.68%) แต่ได้โอกาสศึกษาเพียงร้อยละ 2.68 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
ต้องการศึกษาร้อยละ 8.08 แต่ได้โอกาสศึกษาถึงร้อยละ 71.13 สาขาแพทยศาสตร์
พยาบาลศาสตร์ต้องการศึกษาร้อยละ 25.00 แต่ได้โอกาสศึกษาเพียงร้อยละ 5.96
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ต้องการศึกษาร้อยละ 11.07 แต่ได้โอกาสศึกษาเพียงร้อยละ 3.87

5.10 โอกาสในการหางานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา
ที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสูงสุด (39.96%) และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาส
ศึกษาสูงสุดเช่นกัน (42.74%) ส่วนครูอาจารย์ เพื่อนฝูงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
เลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาน้อย (1.41% และ 1.06%) ตามลำดับ
และเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาน้อยเช่นกัน (3.23% และ 2.21%) ตามลำดับ
การอภิปรายผล

เสนอการอภิปรายผลตามตัวแปรต้นดังต่อไปนี้

1. ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงเพศ ซึ่งผลจากการทดสอบ
ความแตกต่างของสัดส่วนปรากฏว่า นักเรียนหญิงต้องการศึกษามากกว่านักเรียนชาย ผลการ
วิจัยนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของอีริกสัน (Erickson, 1968 : 1748) ที่พบว่าเพศชายมี
ความมุ่งหวังที่จะศึกษาสูงกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาใน
ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปคือการยึดถือเรื่องเพศเป็นสิ่งที่กำหนดโอกาสทางการศึกษาน้อยลง
ในปัจจุบันเพศชายและเพศหญิงมีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน เพศหญิงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ
ครอบครัวและตนเองเท่าเทียมเพศชาย ดังนั้นจึงทำให้เพศหญิงหันมาหางาน
การศึกษามากขึ้น อันเป็นผลทำให้เพศหญิงต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาสูงขึ้นและจากเกณฑ์
ประชากรในภาคเหนือพบว่า ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปีมีประชากรเพศหญิงมากกว่า
เพศชาย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2519 : 113) ดังนั้นจึงอาจส่ง
ผลให้เพศหญิงต้องการศึกษามากกว่าเพศชาย

2. ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงหลักสูตรที่กำลังเรียนอยู่
ซึ่งผลจากการทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนปรากฏว่า นักเรียนชั้น ม.ศ.5 ต้องการศึกษามากกว่า
นักเรียนชั้น ป.กศ. และ ป.วช. ส่วนนักเรียนชั้น ป.กศ. และ ป.วช. ต้องการ

ศึกษาไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของสมพงษ์ มั่นระวัง (สมพงษ์ มั่นระวัง 2513 : 120-125) ที่พบว่านักเรียนที่เรียนสายสามัญต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่เรียนสายอาชีพ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่านักเรียนชั้น ม.ศ.5 เรียนหลักสูตรวิชาสามัญทำให้ไม่เชื่ออำนาจของการประกอบอาชีพจึงทำให้ต้องการศึกษาสูงกว่านักเรียนชั้น ป.กศ. และ ป.วช. ซึ่งเรียนหลักสูตรวิชาชีพ

3. ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงอาชีพของบิดาและ/หรือ มารดา ซึ่งผลจากการทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนปรากฏว่า นักเรียนที่บิดาและ/หรือ มารดา รับราชการและเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัวต้องการศึกษามากกว่านักเรียนที่ บิดาและ/หรือมารดาเป็นเกษตรกร ประมงและผู้นับประกอบอาชีพ ทั้งนี้สอดคล้องกับที่คอลลาโซ (Collazo . 1976 : 1534-1535) พบว่านักเรียนที่บิดาประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ มักจะเลือกศึกษาต่อในวิชาชีพชั้นสูง ส่วนนักเรียนที่บิดาเป็นทนายหรือทำงานหนักจะเลือกศึกษา ต่อในวิชาชีพระดับต่ำเป็นส่วนมากและยังสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 10-12) ที่พบว่าบิดาที่มีอาชีพเกษตรกรและกรรมกรส่วนใหญ่ ต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาเพียงแค่ระดับประถมศึกษา ส่วนบิดาที่มีอาชีพค้าขายและรับราชการ ส่วนใหญ่มุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป นั่นแสดงว่าอาชีพของบิดาและ/หรือมารดามีอิทธิพลต่อความต้องการการศึกษาของบุตร

4. ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดาและ/หรือ มารดา ซึ่งผลจากการทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนปรากฏว่า นักเรียนที่บิดาและ/หรือ มารดาสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 และ ป.4 ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่ บิดาและ/หรือมารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ม.ศ.5 อนุปริญญาและปริญญาตรี ซึ่งผลการวิจัย นี้สอดคล้องกับการวิจัยของสงัด อุทรานันท์ (สงัด อุทรานันท์ 2513 : 139-143) ที่พบว่า เด็กกลุ่มที่จะไม่เรียนต่อส่วนใหญ่ผู้ปกครองได้รับการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 หรือไม่ได้เรียน หนังสือ ส่วนผู้ปกครองเด็กกลุ่มที่จะเรียนต่อส่วนใหญ่ผู้ปกครองได้รับการศึกษาชั้น ป.4 ขึ้นไป และยังสอดคล้องกับที่เอลเดอร์ (Elder . 1965 : 85) พบว่าบิดามารดาที่ได้รับการศึกษา ในระดับสูงบุตรก็มักได้รับการศึกษาในระดับสูงด้วย ส่วนบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาในระดับต่ำ

จะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาน้อย นั้นแสดงว่ามีบิดาและ/หรือมารดาที่สำเร็จการศึกษา ระดับสูงยอมส่งผลต่อความต้องการการศึกษาของบุตรสูง ส่วนบิดาและหรือมารดาที่สำเร็จการศึกษา ระดับต่ำจะทำให้ความต้องการการศึกษาของบุตรต่ำลงด้วย

5. ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงรายได้ของบิดาและ/หรือมารดา ซึ่งผลจากการทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนปรากฏว่า นักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดา ไม่มีรายได้และรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 500 บาท ต้องการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดา มีรายได้เดือนละ 1,001-2,000 บาท 2,001-3,000 บาท และ 3,001-5,000 บาท นั้นแสดงว่านักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดา มีรายได้สูงยอมส่งผลต่อความต้องการการศึกษาของบุตรสูงไปด้วย ส่วนนักเรียนที่บิดาและ/หรือมารดา มีรายได้ต่ำยอมส่งผลให้ความต้องการการศึกษาของบุตรต่ำลง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับรายงานการศึกษาของยูเนสโก (UNESCO . 1961 : 5) ที่พบว่า ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศในเอเชียมีกำลังเงินไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของประชาชนได้ทั่วถึง นอกจากนี้มีฐานะทางเศรษฐกิจก็มีความต้องการศึกษาและได้โอกาสศึกษาสูงกว่าผู้ที่ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่าและยังสอดคล้องกับการศึกษาของเกราสส์ (Krauss . 1964 : 868) ที่พบว่าเด็กในกลุ่มที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลาง มีแนวโน้มที่ต้องการศึกษาสูงกว่าเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำซึ่งมีจำนวนไม่ต้องการศึกษาสูง นอกจากนั้นยังสัมพันธ์กับการศึกษาของฮาร์บิสันและไมเออร์ (Harbison and Myer. 1964 : 11) ที่พบว่าเด็กในช่วงอายุ 15-19 ปีจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีการศึกษาต่อโดยไม่หยุดชะงัก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ไม่ศึกษาต่อเพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้

6. ความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษา ปรากฏว่าโอกาสในการหางานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมาได้แก่ความยากง่ายในการเรียนและบิดามารดา ส่วนความมีหน้ามีตาทางอาชีพ ครูอาจารย์และเพื่อนฝูง มีอิทธิพลต่อความต้องการศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี อัสธีรวัฒน์ (วารุณี อัสธีรวัฒน์ 2512 : 120) ที่พบว่า การเลือกเรียนต่อของนักเรียนให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ ความสามารถในการเล่าเรียน ความมุ่งมั่นของครอบครัว มากกว่าองค์ประกอบด้านความมีหน้ามีตาทางสังคม

7. การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงเพศ ปรากฏว่านักศึกษาหญิงได้โอกาสศึกษามากกว่านักศึกษาชาย ซึ่งผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของยูเนสโก (UNESCO . 1961 : 5) ที่พบว่าเพศหญิงมีโอกาสได้เรียนน้อยกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปก็อาจไม่ยึดถือว่าเพศเป็นสิ่งที่กำหนดโอกาสทางการศึกษาอีกแล้ว ปัจจุบันเพศชายและเพศหญิงมีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน เพศหญิงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบคอสังคม ครอบครัวและตนเองเท่าเทียมกับเพศชาย ดังนั้นจึงทำให้เพศหญิงตื่นตัวทางด้านการศึกษา อันเป็นผลทำให้เพศหญิงได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากขึ้น แต่ผลการวิจัยนี้ก็สอดคล้องกับเกณฑ์ประชากรในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปี ที่พบว่ามีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2519 : 113) ดังนั้นจึงอาจส่งผลให้เพศหญิงได้โอกาสศึกษามากกว่าเพศชาย

8. การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา ปรากฏว่านักศึกษาที่จบชั้น ม.ศ.5 ได้โอกาสศึกษามากกว่านักศึกษาที่จบชั้น ป.กศ. และ ป.วช. ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของทบวงมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย 2519 : 14) ที่พบว่าผู้จบชั้น ม.ศ. 5 จากโรงเรียนรัฐบาลมีโอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ผู้จบชั้น ม.ศ.5 จากโรงเรียนราษฎร์และผู้มีวุฒิเทียบเท่า ม.ศ.5 โดยการสมัครสอบ ส่วนผู้จบจากโรงเรียนอาชีวศึกษามีโอกาสศึกษาน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่จบชั้น ม.ศ.5 มีความรู้ความสามารถที่จะศึกษาในระดับอุดมศึกษาในทุกสาขาวิชา ส่วนนักศึกษาที่จบชั้น ป.กศ. และ ป.วช. สามารถศึกษาได้ในบางสาขาวิชาเท่านั้น จึงทำให้โอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาที่จบหลักสูตรต่างกันแตกต่างกัน

9. การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงอาชีพของบิดามารดาและ/หรือ มารดาปรากฏว่า นักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดาเป็นเกษตรกร ประมง ได้โอกาสศึกษามากกว่านักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดาประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับผลการศึกษาของอุทม เกิดพิบูลย์ (อุทม เกิดพิบูลย์ 2516 : 77-78) ที่พบว่านิสิตส่วนใหญ่มาจากครอบครัวนายจ้างและเจ้าของกิจการ รองลงมาคือครอบครัวข้าราชการและที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือมาจากครอบครัววิศวกรและลูกจ้าง และยังขัดแย้งกับการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 14) ที่พบว่า ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีกีดกันส่วนตัวสามารถสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาได้มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ผู้มาจากครอบครัวที่มีอาชีพรับราชการและรับจ้าง ส่วนผู้มาจากครอบครัวอาชีพเกษตรกรรม สอบเข้าได้น้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยในส่วนภูมิภาคซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงอาจทำให้นักศึกษาที่มาจากครอบครัวกลุ่มอาชีพดังกล่าว ได้โอกาสศึกษาสูง ซึ่งต่างจากงานวิจัยของอุทุม เกิกพิบูลย์ ที่ทำการวิจัยในมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในส่วนกลางและอีกประการหนึ่งบิดาและ/หรือมารดานักศึกษา ที่เป็นเกษตรกร ประมง มีรายได้ค่อนข้างต่ำไม่สามารถส่งเสียให้บุตรได้ศึกษาในมหาวิทยาลัย ในส่วนกลางได้ อย่างที่ก็เพียงส่งให้ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ใกล้กับภูมิลำเนาของตน ส่วน บิดาและ/หรือมารดานักศึกษาที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งปรัายได้สูงกว่าเกษตรกรอาจต้องการให้ บุตรของตนเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงในส่วนกลาง จึงทำให้นักศึกษาที่บิดาและ/ หรือมารดาเป็นเกษตรกร ประมง ได้โอกาสศึกษาสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ แต่ผลการวิจัยนี้ก็ สอดคล้องกับเกณฑ์ประชากรในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกร (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2519 : 117-118) ดังนั้นจึงอาจส่ง ผลให้บุตรได้โอกาสศึกษามากที่สุด

10. การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาของบิดาและ/ หรือมารดา ปรากฏว่านักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดาสำเร็จการศึกษาระดับ ป.4 ได้โอกาส ศึกษามากที่สุด ส่วนนักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดาสำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญาและปริญาตรี ได้โอกาสศึกษาน้อยที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของเอลเดอร์ (Elder . 1965 : 85) ที่พบว่าการศึกษาและอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การศึกษาของบุตรคือ บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงบุตรก็มักได้รับการศึกษาในระดับ สูงด้วย ส่วนบิดามารดาที่ได้รับการศึกษาในระดับต่ำจะมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษา น้อยและยังขัดแย้งกับการวิจัยของเบอร์นาร์ด บาเบอร์ (Bernard Baber . 1957 : 395-396) ที่พบว่าคนที่มีการศึกษาระดับสูงบุตรก็มีโอกาสได้รับการศึกษาสูงด้วย ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่าค่านิยมของบิดามารดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเปลี่ยนไปคือบิดามารดาที่มีการศึกษา บุรุษมักต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาสูงขึ้น และอีกประการหนึ่งบิดาและ/หรือมารดานักศึกษา

ที่มีการศึกษาในระดับสูงอาจต้องการให้บุตรของตนเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงในส่วนกลาง จึงทำให้นักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดาที่มีการศึกษาในระดับต่ำได้โอกาสศึกษามากที่สุด แต่ผลการวิจัยนี้ก็สอดคล้องกับเกณฑ์ประชากรในภาคเหนือที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป ที่พบว่าประชากรมีการศึกษาระดับ ป.4 มากที่สุด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2519 : 115-116) ดังนั้นจึงอาจส่งผลให้บุตรได้โอกาสศึกษามากที่สุด

11. การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงรายได้ต่อเดือนของบิดาและ/หรือมารดา ปรากฏว่านักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษามากที่สุด ส่วนนักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดามีรายได้เดือนละ 5,000-7,000 บาทและมากกว่า 7,000 บาท ได้โอกาสศึกษาน้อย ซึ่งผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับการศึกษาของฮาร์บิสันและไมเออร์ (Harbison and Myer . 1964 : 11) ที่พบว่าเด็กในช่วงอายุ 15-19 ปีจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงจะมีโอกาสศึกษาโดยไม่หยุดชะงัก เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำส่วนใหญ่ไม่ศึกษาต่อเพราะต้องออกจากโรงเรียนมาทำงานเพื่อหารายได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการวิจัยครั้งนี้กระทำในส่วนภูมิภาค ซึ่งประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำจึงไม่สามารถส่งเสียบุตรให้ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในส่วนกลางได้ อย่างก็แค่เพียงส่งให้ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ใกล้ภูมิลำเนาของตน ส่วนบิดาและ/หรือมารดาที่มีรายได้สูงอาจต้องการให้บุตรของตนเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียงในส่วนกลาง จึงอาจทำให้นักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาท ได้โอกาสศึกษาสูงสุด แต่ผลการวิจัยนี้ก็สอดคล้องกับเกณฑ์รายได้ของประชากรในภาคเหนือ ที่พบว่า ประชากรร้อยละ 75.00 ปีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท ส่วนรายได้ต่อเดือนสูงกว่า 1,000 บาท มีร้อยละ 25.00 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2520 : 112) ดังนั้นจึงอาจส่งผลให้นักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดามีรายได้เดือนละ 500-1,000 บาทได้โอกาสศึกษามากที่สุด

12. การได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษา ปรากฏว่าโอกาสในการหางานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการได้โอกาสศึกษาสูงสุด รองลงมาได้แก่ปัจจัยอื่น ๆ บิดามารดาและความยากง่ายในการเรียน ส่วนความมีหน้าที่ทางอาชีพ ครูอาจารย์และเพื่อนฝูงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยลงมาตามลำดับ ผลการวิจัยนี้

สอดคล้องกับการศึกษาของวารุณี อัสธีรวัฒน์ (วารุณี อัสธีรวัฒน์ 2512 : 120) ที่พบว่า การเลือกเรียนต่อของนักเรียนให้ความสำคัญต่อกับประกอบก่านกฤตประโยชน์ต่อประเทศชาติ ความสามารถในการเล่าเรียน ความมุ่งหวังของครอบครัวและรายได้มากกว่าองค์ประกอบด้าน ความป็นผู้มีคามีเกียรติในสังคม

การอภิปรายผลที่น่าจะกล่าวถึงอีกตอนหนึ่งคือ การเปรียบเทียบความต้องการศึกษา ในระดับอุดมศึกษากับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่พบว่า สาขาวิชาบางสาขานักเรียนต้องการศึกษามากแต่ได้โอกาสศึกษาน้อยซึ่งได้แก่สาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ ต้องการศึกษาร้อยละ 25.00 แต่ได้โอกาสศึกษาร้อยละ 5.96 สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ต้องการศึกษาร้อยละ 27.68 แต่ได้โอกาสศึกษาร้อยละ 2.68 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ต้องการศึกษาร้อยละ 11.07 แต่ได้โอกาสศึกษาร้อยละ 3.87 และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ต้องการศึกษาร้อยละ 8.39 แต่ได้โอกาสศึกษาร้อยละ 3.27 ส่วนสาขาวิชาต่อไปนี้นักเรียนต้องการศึกษาน้อยแต่ได้โอกาสศึกษามากคือสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ต้องการศึกษาร้อยละ 8.08 แต่ได้โอกาสศึกษาถึงร้อยละ 71.13 และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ต้องการศึกษาร้อยละ 6.25 แต่ได้โอกาสศึกษาร้อยละ 12.67 และยังมีสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาแต่ไม่ได้โอกาสศึกษาเนื่องจากไม่มีสถาบันอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7 เปิดสอนได้แก่สาขาวิชา กฎหมายซึ่งต้องการศึกษาร้อยละ 5.54 และสาขาวิชาวิจิตรศิลป์ต้องการศึกษาร้อยละ 3.39 ผลการวิจัยที่พบว่าสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษามากแต่ได้โอกาสศึกษาน้อยนั้นแสดงว่า สถาบันอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7 เปิดสอนสาขาวิชาดังกล่าวนี้เพียงแห่งและแต่ละแห่งรับ นักศึกษาได้น้อย นอกจากนั้นยังเปิดรับนักศึกษาที่มาจากเขตการศึกษาอื่น ๆ ด้วย จึงอาจทำให้ ความต้องการศึกษาและการได้โอกาสศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าวมีจำนวนแตกต่างกันมาก ส่วนสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาน้อยแต่ได้โอกาสศึกษามากเป็นเพราะว่าสถาบันอุดมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 เปิดสอนสาขานั้นหลายสถาบันและสถาบันแต่ละแห่งก็รับนักศึกษาได้ เป็นจำนวนมาก จึงอาจทำให้นักเรียนได้โอกาสศึกษามากกว่าจำนวนที่ต้องการ อันจะทำให้เกิด ปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้นในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า สาขาวิชาสังคมศาสตร์ แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ เกษตรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ นักเรียนต้องการศึกษามากแต่ได้โอกาสศึกษาน้อย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์นักเรียนต้องการศึกษาน้อยแต่ได้โอกาสศึกษามาก ส่วนสาขาวิชาวิจิตรศิลป์และกฎหมายนักเรียนต้องการศึกษาแต่ไม่ได้โอกาสศึกษา เนื่องจากไม่มีสถาบันอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7 เปิดสอน จากข้อค้นพบทั้ง 3 ประการนี้แสดงว่า การเปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7 ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการศึกษาของนักเรียนในเขตการศึกษา 7 ฉะนั้นจึงควรมีการปรับปรุงการเพิ่มหรือลดสาขาวิชาและการกำหนดจำนวนรับเข้าในแต่ละสาขาวิชาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจทำได้โดย

1.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเดียวในเขตการศึกษา 7 ควรเปิดสอนสาขาวิชาที่นักเรียนจำนวนมากต้องการศึกษาเพิ่มขึ้นเช่น สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ส่วนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ซึ่งเปิดสอนอยู่แล้วควรเพิ่มจำนวนการรับเข้าให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ควรหรือลดจำนวนการรับนักศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ให้เท่าเดิมหรือน้อยลง

1.2 วิทยาลัยครูซึ่งมีจำนวน 5 แห่ง ควรคงหรือลดจำนวนการรับนักศึกษาให้เท่าเดิมหรือน้อยลง หรืออาจเปิดสอนสาขาวิชาอื่น ๆ เพิ่มขึ้นถ้ามีความพร้อม ในระยะเริ่มต้นอาจร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาแห่งอื่นที่มีอยู่แล้ว เช่น วิทยาลัยพยาบาลในการเปิดสอนสาขาวิชาพยาบาล วิทยาลัยเกษตรกรรมในการเปิดสอนสาขาวิชาเกษตรศาสตร์หรือวิทยาลัยครูอาจให้ความช่วยเหลือสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงในเขตการศึกษา 7 ให้สามารถขยายจำนวนการรับนักศึกษาเข้าให้มากขึ้น และในอนาคตวิทยาลัยครูอาจเปลี่ยนฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษาซึ่งสามารถเปิดสอนได้หลายสาขาวิชา จะทำให้วิทยาลัยครูสามารถตอบสนองความต้องการศึกษาของนักเรียนในเขตการศึกษา 7 ได้มากขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่บิดาและ/หรือมารดาเป็นรายได้น้อยได้ค่าได้โอกาสศึกษาเป็นจำนวนมากที่สุด ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาในเขตการศึกษา 7 จึงควรจัดสรรหาทุนและ

การให้เงินยืม หรืออาจจัดการศึกษาในสาขาวิชาที่นักเรียนต้องการศึกษาเป็นจำนวนมากและใช้ค่าใช้จ่ายน้อย เพื่อช่วยเหลือนักศึกษาเหล่านี้ให้มากขึ้น

3. จากการวิจัยพบว่า โอกาสในการหางานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ส่วนความปีติหาทางอาชีพและจำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกมีอิทธิพลน้อย ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียนเช่น ครูอาจารย์ ปิคาบารกา และผู้ปกครองควรให้คำปรึกษาแนะนำนักเรียนในการเลือกสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยให้คำนึงถึงโอกาสในการหางานให้มากขึ้น ในขณะเดียวกันก็พิจารณาองค์ประกอบด้านความปีติหาทางอาชีพและจำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกให้ด้วย

4. การให้บริการสนเทศ โดยจัดหาเอกสารทางการศึกษาหรือรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่เป็นปัจจุบันให้นักเรียนได้ศึกษา เพื่อจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพอย่างกว้างขวางและทันต่อเหตุการณ์ยิ่งขึ้น

5. เพื่อสกัดกั้นนักเรียนในเขตการศึกษา 7 ไม่ให้เข้ามาศึกษาระดับอุดมศึกษาในส่วนกลางหรือในเขตการศึกษาอื่น ๆ ควรขยายมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก ให้เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบโดยเปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จนสามารถตอบสนองความต้องการศึกษาของนักเรียนในเขตการศึกษา 7 ได้มากที่สุด แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงมาตรฐานทางการศึกษากว้าง ผลจากข้อนี้จะช่วยลดความแออัดของนักศึกษาในส่วนกลางให้น้อยลงและยังช่วยประหยัดรายจ่ายของผู้ปกครองอีกด้วย

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนต้องการเรียนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์น้อยแต่ได้โอกาสศึกษามาก แสดงว่ามีนักเรียนจำนวนไม่น้อยที่เข้าศึกษาสาขาวิชานี้ด้วยความไม่ต้องการ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์โดยเฉพาะวิทยาลัยครูควรจะใช้กลวิธีในการเรียนการสอนตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันเพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลเหล่านี้ให้หันมาต้องการศึกษาและสนใจสาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพิ่มขึ้น เพราะบุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์การศึกษาของชาติ ถ้าหากบุคคลเหล่านี้ขาดความรักความสนใจในสาขาวิชาที่ตนเรียนเสียแล้ว ย่อมมีผลกระทบต่อการศึกษาของชาติอย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการวิจัยความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งในเขตการศึกษา 7 เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก วิทยาลัยครู วิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเป็นต้น แล้วนำผลความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในแต่ละสถาบันมาเปรียบเทียบกันตามลักษณะสถานภาพ
2. ควรทำการวิจัยความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษากับประชากรกลุ่มเดียวกันคือ ศึกษาความต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในปีหนึ่งแล้วติดตามการได้โอกาสศึกษาและการไม่ได้โอกาสศึกษาของประชากรกลุ่มนี้ในปีต่อไป อันจะทำให้ทราบตัวพยากรณ์ที่สำคัญที่ทำให้ได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา
3. ควรศึกษาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เช่น ภูมิสำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จ การศึกษาตลอดจนจำนวนพี่และน้อง เป็นต้น
4. เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกกระยะ จึงควรทำการวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้ในทุก ๆ 5 ปี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การปกครอง, กรม กระทรวงมหาดไทย บัญชีจำนวนราษฎรและจำนวนบ้านในวันที่ 31 ธันวาคม 2520 หัวราชอาณาจักร 2520, 33 หน้า อักส่าเนา
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2520, 197 หน้า
- _____ ระบบการศึกษาคอมพิวเตอร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520, 284 หน้า
- _____ รายงานการสอบคัดเลือกเข้าในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2514-2515 โรงพิมพ์การศาสนา 2515, 57 หน้า
- _____ รายงานการสอบคัดเลือกเข้าในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2515-2516 โรงพิมพ์การศาสนา 2516, 41 หน้า
- _____ สรุปรายงานการวิจัยระบบอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ม.ป.ป., 25 หน้า อักส่าเนา
- _____ " สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือกกับผลการศึกษาในชั้นปีที่ 1 ของสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2510 และ 2511 " วารสารการวิจัยทางการศึกษา 3 : 28-38, 2516
- คณะกรรมการวางแผนการศึกษา, สำนักงาน รายงานการวิจัยสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นอุดมศึกษา พ.ศ. 2505-2509 สำนักงานคณะกรรมการวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 2510, 300 หน้า
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย วัฒนาพานิชการพิมพ์ 2518, 294 หน้า
- อุทัย จุฬทรัพย์ การสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2509 วิทยานิพนธ์ ก.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 61 หน้า อักส่าเนา

ถนน อินทกำเนก กานินยทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14
จังหวัดภาคใต้ ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514,
 149 หน้า อักสำเนา

หัตถ์เยี่ยม บุศราทิจ กานินยทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดภาคเหนือ
ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 140 หน้า
 อักสำเนา

เทอดศักดิ์ รัตนมณี การสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2507 วิทยานิพนธ์ ก.บ.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 54 หน้า อักสำเนา

ธวัชชัย ชัยจิรฉายกุล การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนวิชาสายสามัญ
และสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสม
ปีการศึกษา 2512 ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
 2513, 180 หน้า อักสำเนา

ธำรง บัวศรี การศึกษากับเสถียรภาพของประเทศ 2512, 7 หน้า อักสำเนา

นาฏเฉลิม สุมวงศ์ เอกสารการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ฉบับที่ 5 โรงเรียน
จะสนองความต้องการของวัยรุ่นได้อย่างไร กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 2510, 86 หน้า

นิโคลัส เบเนนเทท์ " การพัฒนาเศรษฐกิจกับความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา "
 เสกสรรค์ ประเสริฐกุล แปลและเรียบเรียง ศูนย์ศึกษา 18 : 51 มกราคม-
 กันยายน 2515

พจน์ สารสิน ทัศนะเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ ส่วนสารนิเทศ กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ
 2509, 309 หน้า

มหาวิทยาลัย, ทบวง รายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา
2517-2518 โครงการทดลอง หน่วยผลิตเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 2519, 65 หน้า

รายงานการสัมมนาเรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง ณ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ พินิจโลก เมื่อวันที่ 14-17 ธันวาคม พ.ศ. 2517

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี 2517, 212 หน้า
วรวิทย์ วสันตสารกร การศึกษาของไทย โรงพิมพ์มิตรสยาม 2516, 393 หน้า

วัฒนา กรกำแหง และ สถาพร พันธุ์มี การวิจัยทางการศึกษากว้างต้องการเกี่ยวกับ

การศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2501 กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ 2502, 47 หน้า

วางแผนประชากรและกำลังคน, กอง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ สถิติและสรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 ด้านประชากร

กำลังคนและการมีงานทำสำหรับประชาชน 2520, 137 หน้า

วารุณี อัสสิริวัฒน์ ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ในภาคเหนือของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512,

135 หน้า อักสำเนา

วิชาการ, กรม การศึกษาวิถีทางและโอกาสทางการศึกษาของประชาชน กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป., 132 หน้า

วิไลลักษณ์ เกื้อนเ็นุศรี การสำรวจความต้องการในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 5 จังหวัดนนทบุรี วิทยานิพนธ์ ก.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510,

49 หน้า อักสำเนา

สงัด อุทรานันท์ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและสภาวะเกี่ยวกับตัวเด็กบางประการที่ทำให้

เด็กไม่เข้าเรียนต่อในชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษาภาคบังคับจังหวัดเชียงใหม่

ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 272 หน้า อักสำเนา

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักงานนายกรัฐมนตรี รายงานผลการสำรวจแรงงานทั่ว

ราชอาณาจักร (รอบที่ 2) กรกฎาคม-กันยายน 2519, 200 หน้า

สภาการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานผลการสอบคัดเลือกเข้าในสถาบันอุดมศึกษา

ปีการศึกษา 2512-2513 โรงพิมพ์การศาสนา 2513, 151 หน้า

รายงานการสอบคัดเลือกเข้าในสถาบันอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2513 - 2514

ศรีเมืองการพิมพ์ 2514, 57 หน้า

สมทรง สิตลาบัน ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 60 หน้า
อัสส่าเนา

สมพงษ์ มั่นระวัง การศึกษาแนวโน้มการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512 วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 161 หน้า อัสส่าเนา

สมุท นุชนาด ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2513 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 144 หน้า

สามัญศึกษา , กรม รายงานการสัมมนาปัญหาการเรียนประถมศึกษาชั้น โรงพิมพ์คุรุสภา
2509, 243 หน้า

สีปพนนท์ เกตุทัต "บทนำ" ใน แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี 2520, 197 หน้า

ชนันต์ ศรีโสภา สถิติเบื้องต้น ไทยวัฒนาพานิช 2521, 396 หน้า

อารีรัตน์ บุญญลักษณ์ คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี วิทยานิพนธ์ ค.บ.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 62 หน้า อัสส่าเนา

อุคม เกิกพิญญ์ "ผลการเรียนของนิสิตที่มาจากครอบครัวในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และผลทาง
สังคมบางประการ จากกรณีตัวอย่างในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ "ศูนย์ศึกษา
4 : 77 - 78 เมษายน - มิถุนายน 2516

Benard, Baber. Social Stratification. P.395 - 396 New York. Brace
and Company Inc, 1971.

Brimer, M.A. and Pauli, L, Wastage in Education : A World Problem.
Paris - Geneva, UNESCO : IBM, 1971, 155 P.

- Chowdhury, P. Report of an Investigation in to the Problem of Wastage and Stagnation in Primary School in the District of 24 Parganas. Culcutta Directorate of Education, Government of Bengal, 1965. 120 P.
- Coleman, James. "The Concept of Equity Opportunity," Harvard Educational Review. 38 (1) 7 - 22, Winter, 1968.
- Collazo, Jenaro Collazo. "Occupational Plans of Puertorican Youth" Dissertation Abstracts. 28 (4) : 1535, October, 1967.
- Cook, Wolter Roy. "Factor Associated With Occupational Choices of Young Man;" Dissertation Abstracts. 28 (2) : 799, August, 1967.
- Dobbins, Loy Henderson. "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of Higher School Senior Boys in Five Louisiana Parishes;" Dissertation Abstracts. 29 (9) : 2958, March, 1969.
- Eaddy, Vanik Silas. "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana;" Dissertation Abstracts. 29 (9) : 2958 - 2959, March, 1969.
- Elder, Glen H. "Family Structure and Educational Attainment;" American Sociological Review. 30 (1) February 1965, 35 P.
- Erickson, Mildred Brinkmeir. "An Analysis of Selected Characteristics and Needs of Under Student Attending Michigan State University;" Dissertation Abstracts. 29 (6) : 1748, December, 1968.
- Harbison, and C.A. Myers. Education Manpower and Economic Growth. Strategies of Human Resource Development New York McGraw - Hill, 1964, 11 P.
- Jean, Floud, Halsey. A-tt and Anderson C. Arnold. "Social Class, Intelligence Tests, and Selection for Secondary School;" Education Economic and Society. P. 231. New York, the Press of Clenco, Inc., 1969.
- Jencks, Christopher. "Social Stratification and Higher Education;" Financing Higher Education. P. 71. The American College Testing Program, 1971.
- Krauss, Irving. "Sources of Educational Aspirations Among Working Class Youth," American Sociological Review. P. 868. 29 December, 1964.
- McNeese, Betty Allison. "Factor Influencing College Choice of University of Mississippi;" Dissertation Abstracts. 29 (4) : 1048, October, 1968.

Moser, W.E. "Vocational Preference as Relate to Mental Ability"
Occupational, 27 : 464 - 461. April, 1948.

Nicholson, Glen Ira. "Factor Associated With Choice of College by Iowa
 Public High School Graduated "Dissertation Abstracts, 24 (11) : 4549,
 May, 1964.

Seeder, F.I, "College Achievement of Lower Group Secondary School
 Student, "Journal of Education Ressearch. 31 : 497 - 505, 1938.

Super, Donald E. The Psychology of Gareers ; An Introduction to
 Vocational Development, Harper, New York, 1957. 362 P.

UNESCO. Asia, Arab State, Africe Education and Progress. Paris, 1961.
 120 P.

Wolfe, Dael, "Education Opportunity, Measured Intelligence, and
 Social Background, "Education Economy and Society. P. 217. 5 th.ed.,
 New York, the Free Press of clencoe, Inc., 1969.

ภาคผนวก

-

แบบสอบถามเกี่ยวกับความคั่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถามในแบบสอบถามมี 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 มีคำตอบให้นักเรียนเลือก เมื่อนักเรียนเลือกข้อใดขอให้ใช้ตัวเลขหน้าข้อนั้นกรอกลงในช่องสี่เหลี่ยม ตัวเลขที่อยู่หลังช่องสี่เหลี่ยมเฉพาะเจ้าหน้าที่เท่านั้น

ตัวอย่าง : เพศ 1. ชาย 2. หญิง ☐ 8

ถ้าท่านเป็นเพศชาย ใช้ตัวเลข 1 กรอกลงในช่องดังนี้ ☒ 8

ตัวอย่าง : อายุ (กิกเป็นปี) ☐☐ 9-10

ถ้าท่านอายุ 18 ปี ใช้ตัวเลข 1 และ 8 กรอกลงในช่องว่างดังนี้

9-10

ประเภทที่ 2 เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ เช่น ข้อ 5, ข้อ 9

รายชื่อสาขาวิชาต่าง ๆ (สำหรับตอบข้อ 22)

1. แพทย์	13. ศิลปศาสตร์ อักษรศาสตร์
2. ทันตแพทย์	14. รัฐศาสตร์
3. เทคนิคการแพทย์	15. เศรษฐศาสตร์
4. สาธารณสุขศาสตร์	16. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
5. สัตวแพทย์	17. พยาบาล
6. เกษศาสตร์	18. การศึกษาศาสตร์ การศึกษาหรือพลศึกษา
7. วิทยาศาสตร์	19. คหกรรมศาสตร์
8. วิศวกรรมศาสตร์	20. นิเทศศาสตร์หรือวารสารศาสตร์
9. สถาปัตยกรรมศาสตร์	21. นาฏศิลป์ ดนตรี
10. ศิลปกรรม จิตรกรรมหรือประติมากรรม	22. เกษตร วนศาสตร์หรือประมง
11. กฎหมาย	23. อื่น ๆ (ระบุ).....
12. พาณิชย บัญชี บริหารธุรกิจ	

รายชื่อสถาบันอุดมศึกษา (สำหรับตอบข้อ 24)

มหาวิทยาลัย

วิทยาลัยของรัฐ

1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
6. มหาวิทยาลัยมหิดล
7. มหาวิทยาลัยศิลปากร
8. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสงขลา
9. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
10. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
11. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
12. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
13. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
14. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
15. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
16. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศึกษานานาชาติ
17. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
18. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี
19. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ
20. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง
21. สถาบันเทคโนโลยีทางการเกษตร
22. มหาวิทยาลัยรามคำแหง

23. วิทยาลัยครู
24. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
25. วิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา
26. วิทยาลัยพาณิชยการ
27. วิทยาลัยเกษตรกรรม
28. วิทยาลัยพลศึกษา
29. วิทยาลัยนาฏศิลป์
30. วิทยาลัยพยาบาล
31. โรงเรียนทหารตำรวจ

วิทยาลัยเอกชน

32. วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ
33. วิทยาลัยกรุงเทพ
34. วิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
35. วิทยาลัยการกล้า
36. วิทยาลัยเกริก
37. วิทยาลัยพณิชยการ
38. วิทยาลัยแสงธรรม
39. วิทยาลัยเทคนิคสยาม
40. วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
41. วิทยาลัยศรีปทุม
42. อื่น ๆ (ระบุ)

หมวดที่ 1
สถานภาพส่วนตัว

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง ☐ 8
2. อายุ (ปี) 9-10
3. น้ำหนัก (กิโลกรัม) 11-12
ส่วนสูง (เซนติเมตร) 13-15
4. ศาสนา
1) พุทธ 2) อิสลาม ☐ 16
3) คริสต์ 4) อื่น ๆ (ระบุ)... ☐ 17
5. ขณะนี้ท่านเรียนอยู่ที่โรงเรียน.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
6. โรงเรียนที่ท่านศึกษาอยู่เป็นโรงเรียน
1) รัฐบาล 2) เอกชน ☐ 20
7. ขณะนี้ท่านกำลังศึกษาอยู่ในชั้น
1) ม.ศ.5 2) ป.กศ.
3) ป.วช. ☐ 21
8. เกเรหรือคะแนนเฉลี่ยสะสมจนถึงปัจจุบัน
 22-24
9. ท่านจบ ม.ศ.3 ที่โรงเรียน.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
10. เกเรหรือคะแนนเฉลี่ยเมื่อจบชั้น ม.ศ.3
 28-30
11. ขณะนี้ท่านพักอาศัยอยู่ที่
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
12. ขณะนี้ท่านพักอาศัยอยู่กับ
1) บิดามารดา 2) ญาติหรือคนรู้จัก
3) หอพักโรงเรียน 4) หอพักเอกชน
5) บ้านเช่า 6) วัด
7) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 34
13. ภูมิลำเนาของบิดามารดาอยู่ที่
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
14. เชื้อชาติของบิดามารดา
1) ไทย 2) จีน
3) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 38
15. ข้างล่างนี้เป็นรายชื่ออาชีพ
1) รับราชการ
2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
3) พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน
4) เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว
5) เกษตรกร ประมง
6) ผู้ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน
ถ้าบิดาและมารดาของท่านประกอบอาชีพ
ประเภทใด ให้ใส่หมายเลขนั้นลงในช่อง
บิดาและมารดา
อาชีพบิดา ☐ 39
อาชีพมารดา ☐ 40

16. ข้างล่างนี้เป็นระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่า ป.4
- 2) ป.4
- 3) ป.7 หรือ ม.3 เกิม
- 4) ม.ศ.3 หรือ ม.6 เกิม
- 5) ม.ศ.5, ม.ศ.6 หรือ ม.8 เกิม
หรือเทียบเท่า

6) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

7) ปริญญาตรี

8) สูงกว่าปริญญาตรี

ถ้าบิดาและมารดาของท่านจบการศึกษา
ในระดับใด ให้ใส่หมายเลขนั้นลงในช่อง
บิดาและมารดา

การศึกษาบิดา ☐ 41

การศึกษามารดา ☐ 42

17. ข้างล่างนี้เป็นระดับรายได้ต่อเดือน

1) ไม่มีรายได้

2) ต่ำกว่า 500 บาท

3) 500-1,000 บาท

4) 1,001-2,000 บาท

5) 2,001-3,000 บาท

6) 3,001-5,000 บาท

7) 5,001-7,000 บาท

8) มากกว่า 7,000 บาท

ขอให้ท่านประมาณรายได้ของบิดาและมารดา
ของท่านแล้วใส่หมายเลขให้ตรงกับช่องบิดา
และมารดา

รายได้ต่อเดือนของบิดา ☐ 43

รายได้ต่อเดือนของมารดา ☐ 44

18. ท่านได้รับอุปการะด้านการเงินจาก

1) บิดาหรือมารดา 2) ญาติ

3) อื่น ๆ (ระบุ)..... ☐ 45

หมวดที่ 2

ความถี่เห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อ

19. การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้แก่

การศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย

มีความหมายต่อท่านมากน้อยเพียงใด

1) มากที่สุด

2) มาก

3) น้อย

4) น้อยที่สุด ☐ 46

20. ท่านมีความต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย

หรือวิทยาลัยมากน้อยเพียงใด

1) มากที่สุด

2) มาก

3) เฉย ๆ

4) ไม่อยากศึกษา ☐ 47

21. หลังจากจบ ม.ศ.5 ม.ศ.6
หรือ ป.กศ. แล้วท่านมีแผนใน
การดำเนินชีวิตอย่างไร

- 1) เรียนต่อในมหาวิทยาลัยหรือ
วิทยาลัย
- 2) ทำงานทำไม่ศึกษาต่อ
- 3) ทำงานทำและหาทางเรียนต่อ
ไปด้วย
- 4) ไม่ทราบ ☐ 48

22. รายชื่อสาขาวิชาต่าง ๆ ในหน้า 1
ขอให้ท่านเลือกหมายเลขสาขาวิชา
ที่ท่านมุ่งหวังศึกษาต่อเรียงอันดับ 3
อันดับ โดยใส่หมายเลขที่เลือกลงใน
ช่องสี่เหลี่ยม ถ้าสาขาวิชาที่ท่าน
เลือกไม่มีในหน้า 1 ให้ท่านใส่
หมายเลข 23 พร้อมทั้งระบุชื่อสาขา
วิชานั้น ๆ ด้วย ถ้าท่านไม่ต้องการ
ศึกษาไม่ตอบข้อนี้

อันดับแรก ☐ 49-50

อันดับสอง ☐ 51-52

อันดับสาม ☐ 53-54

23. จงระบุว่าข้อใดมีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจ
เลือกสาขาวิชาในข้อ 22

- 1) บิคมารดา
- 2) เพื่อนฝูง
- 3) ครูอาจารย์
- 4) ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ
- 5) ความยากง่ายในการเรียน
- 6) จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น
- 7) โอกาสในการหางาน
- 8) อื่น ๆ (ระบุ)

☐ 55

24. ความรายชื่อของสถาบันอุดมศึกษาในหน้า 2

ขอให้ท่านเลือกหมายเลขสถาบันอุดมศึกษา
ที่ท่านต้องการศึกษาเรียงอันดับ 3 อันดับ
โดยใส่หมายเลขในช่องสี่เหลี่ยม ถ้าท่าน
เลือกหมายเลข 23-30 ให้ท่านระบุชื่อ
จังหวัดหรือชื่อวิทยาเขตที่ท่านเลือกด้วย
ถ้าท่านไม่ต้องการศึกษาไม่ตอบข้อนี้

อันดับแรก ☐ 56-57

อันดับสอง ☐ 58-59

อันดับสาม ☐ 60-61

25. ถ้าท่านศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ท่านสามารถสนับสนุนการเงินของท่านในขณะที่ศึกษาต่อมากน้อยเพียงใด

- 1) ได้เต็มที่ไม่มีปัญหาเลย
- 2) ได้มากแต่ต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด
- 3) ได้แค่กองหารรายได้พิเศษหรือได้ทุน
- 4) ไม่ได้เลยถ้าจะเรียนต่อต้องช่วยตัวเอง ☐ 62

26. ในกรณีที่ท่านไม่ต้องการศึกษาต่อโปรดเลือกเหตุผลที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว
ถ้าท่านต้องการศึกษาต่อไม่ต้องตอบข้อนี้

- 1) ไม่ต้องการศึกษาต่อเพราะค่าใช้จ่ายสูงมาก
- 2) ไม่สนใจศึกษาต่อเพราะคะแนนไม่ดี
- 3) บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่ต้องการให้ศึกษาต่อ
- 4) คิดว่าจบ ม.ศ.5 หรือ ม.ศ.6 หรือ ป.กศ. ก็มีความรู้เพียงพอสำหรับประกอบอาชีพ
- 5) สนใจการทำงานมากกว่าการเรียนต่อ
- 6) จำเป็นต้องหางานทำเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

7) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 63

27. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการสำเร็จ ม.ศ.5 หรือ ม.ศ.6 ก็มีความรู้เพียงพอสำหรับประกอบอาชีพ

- 1) เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2) เห็นด้วย
- 3) ไม่ค่อยเห็นด้วย
- 4) ไม่เห็นด้วยเลย ☐ 64

28. ถ้าท่านต้องการทำงานมากกว่าศึกษาต่อ ท่านคิดว่าท่านจะเพิ่มพูนความรู้ใน

การประกอบอาชีพโดยวิธีใด

- 1) ทำงานไปเรื่อย ๆ หาประสบการณ์จากงาน
- 2) ศึกษาทางไปรษณีย์
- 3) หาทางอบรมหลักสูตรระยะสั้นหรืออบรมพิเศษคอนเียน เช่น หลักสูตรวิชาชีพ
- 4) สมัครเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงและทำงานไปด้วย ☐ 65
- 5) ทำงานไปก่อนแล้วหาทางลาศึกษาต่อ

29. ขณะนี้ท่านตัดสินใจหรือยังว่าจะศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อ

- 1) ตัดสินใจแล้วว่าเรียนต่อ
- 2) ตัดสินใจแล้วว่าจะไม่เรียนต่อ
- 3) ยังไม่ตัดสินใจ ☐ 66

แบบสอบถามสำหรับการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ข้อความถามในแบบสอบถามมี 2 ประเภท

ประเภทที่ 1 มีคำตอบให้ท่านเลือก เมื่อท่านเลือกข้อใดขอให้ใส่ตัวเลขหน้าข้อนั้น
กรอกลงในช่องสี่เหลี่ยมขวามือ ตัวเลขที่อยู่หลังช่องสี่เหลี่ยมเฉพาะเจ้าหน้าที่เท่านั้น

ตัวอย่าง : เพศ 1) ชาย 2) หญิง ☐ 6

ถ้าท่านเป็นเพศชาย ใส่ตัวเลข 1 กรอกลงในช่องดังนี้ ☐ 6

ตัวอย่าง : อายุ (คิดเป็นปี) 18 7-8

ประเภทที่ 2 เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ ใต้ข้อ 4, ข้อ 6 และข้อ 10

ชื่อวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย

จังหวัด

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง ☐ 6 2. อายุ(คิดเป็นปี) ____ 7-8 3. เชื้อชาติของบิดา 1) ไทย 2) จีน 3) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 9 4. ภูมิลำเนาของบิดาอยู่จังหวัด ..... 5. ศาสนา 1) พุทธ 2) อิสลาม 3) คริสต์ 4) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 12 6. ท่านจบ ม.ศ.3 จากโรงเรียน จังหวัด	7. คะแนนเฉลี่ยเมื่อจบ ม.ศ.3 ____ 15-17 8. ขณะนี้ท่านจบการศึกษาระดับ 1) ม.ศ.5 2) ม.ศ.6 3) ป.กศ. 4) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 18 9. ตามข้อ 8 ท่านจบการศึกษาระดับนั้น เมื่อ พ.ศ. ____ 19-20 10. ตามข้อ 8 ท่านจบการศึกษาระดับนั้น จากโรงเรียน จังหวัด 11. คะแนนเฉลี่ยเมื่อท่านจบการศึกษา ตามข้อ 8 ____ 23-25

12. ข้างล่างนี้เป็นรายชื่ออาชีพ

1) รับราชการ

2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

3) พนักงานหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน

4) เจ้าของหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว

5) เกษตรกร ประมง

6) ผู้ไม่ประกอบอาชีพหรือแม่บ้าน

ถ้าบิดามารดาของท่านประกอบอาชีพ

ประเภทใดให้ใส่หมายเลขนั้นในช่อง

บิดาและมารดา

อาชีพบิดา

☐ 26

อาชีพมารดา

☐ 27

13. ข้างล่างนี้เป็นระดับการศึกษา

1) ต่ำกว่า ป.4

2) ป.4

3) ป.7 หรือ ม.3 เติม

4) ม.ศ.3 หรือ ม.6 เติม

5) ม.ศ.5 ม.ศ.6 หรือ ม.8 เติม

หรือเทียบเท่า

6) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

7) ปริญญาตรี

8) สูงกว่าปริญญาตรี

ถ้าบิดาหรือมารดาของท่านจบการศึกษา

ระดับใดให้ใส่หมายเลขนั้นในช่องบิดา

และมารดา

การศึกษาของบิดา

☐ 28

การศึกษาของมารดา

☐ 29

14. ข้างล่างนี้เป็นระดับรายได้ต่อเดือน

1) ไม่มีรายได้

2) ต่ำกว่า 500 บาท

3) 500-1,000 บาท

4) 1,001-2,000 บาท

5) 2,001-3,000 บาท

6) 3,001-5,000 บาท

7) 5,001-7,000 บาท

8) มากกว่า 7,000 บาท

ขอใ้ประมาณรายได้ของบิดาและมารดา

ของท่านแล้วใส่หมายเลขให้ตรงกับช่องของ

บิดาและมารดา

รายได้ต่อเดือนของบิดา

☐ 30

รายได้ต่อเดือนของมารดา

☐ 31

15. ผู้ดูแลท่านในการศึกษาต่อขณะนี้คือ

1) บิดาหรือมารดา 2) ญาติ

3) คนอื่น

4) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 32

16. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับ

1) บิดาหรือมารดา 2) ญาติหรือคนรู้จัก

3) หอพักวิทยาลัย 4) บ้านเช่าหรือ

5) วัด ห้องเช่า

6) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 33

17. ท่านเข้าศึกษาต่อโดย

- 1) ได้รับการคัดเลือกเรียนต่อ
- 2) สอบแข่งขันได้
- 3) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 34

18. สาขาวิชาที่ท่านศึกษาต่อขณะนี้

- 1) การศึกษา คุรุศาสตร์ คุรุศาสตร์-
อุตสาหกรรม
- 2) เกษตร
- 3) พาณิชย บัญชี บริหารธุรกิจ
- 4) วิศวกรรมศาสตร์ ช่างเทคนิค
- 5) นาฏศิลป์ ดนตรี
- 6) กหกรรมศาสตร์
- 7) แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์
- 8) นิติศาสตร์
- 9) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 35

19. ท่านเป็นนักศึกษา

- 1) ภาคปกติ (เช้า)
- 2) ภาคสมทบ (บ่าย) ☐ 36

20. จงระบุว่า ข้อใดมีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาในข้อ 18

- 1) บิณามารกา
- 2) เพื่อนฝูง
- 3) ครูอาจารย์
- 4) ความมีหน้ามีตาทางอาชีพ
- 5) ความยากง่ายในการเรียน
- 6) จำนวนผู้สอบคัดเลือกเข้าสาขานั้น
- 7) โอกาสในการหางาน
- 8) อื่น ๆ (ระบุ) ☐ 37